

अध्याय एक

शोधपरिचय

१.१ पृष्ठभूमि

अनुसन्धान नयाँ कुराको तथ्य पत्ता लगाउने तथा पुरानै तथ्यको पुनरावलोकन र पुनर्व्याख्या गर्न गरिने एक जटिल खोजपूर्ण कार्य हो । नयाँ नयाँ ज्ञान आर्जन गर्ने वैज्ञानिक प्रक्रिया अनुसन्धान हो । अनुसन्धानबाट नै आजको युग विज्ञानको चरम विकासको युगको रूपमा परिचित हुन सकेको छ । समय सापेक्ष कुनै पनि कुराको सत्य र तथ्य ज्ञानको आर्जन गर्न अनुसन्धानले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने गर्दछ । अनुसन्धानलाई शोध, गवेषण, अन्वेषण, खोज, खोजी जस्ता पर्यायवाची शब्दको रूपमा पनि प्रयोग गरिन्छ । यसरी कुनै पनि कुराको खोज, जाँचबुझ, अन्वेषण गरी नयाँ-नयाँ ज्ञानको सत्य र तथ्य पत्ता लगाउनु नै अनुसन्धान हो ।

भाषा मानवीय तथा सामाजिक वस्तु हो । भाषा विचार अभिव्यक्तिको सशक्त माध्यम हो । भाषा मानव मात्रको पेवा हो । मानिसले भाषा सिक्ने सामर्थ्य जन्मजात रूपमा लिएर आएको हुन्छ । भाषा वैज्ञानिक सन्दर्भमा मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चरित ध्वनिलाई मात्र भाषा भनिन्छ । अतः मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चरित अर्थयुक्त सार्थक ध्वनिलाई भाषा भनिन्छ । भाषा समाज र वातावरण सापेक्ष हुन्छ । भाषाको आर्जन व्यक्तिले समाजबाट गर्छ र यसको उपयोग पनि समाजमा नै गर्दछ । आँखा फिम्काएर, ताली बजाएर, हातले इसारा गरेर गरिने विचार विनिमय भाषा होइन । त्यस्तै गरी पशुपंक्षीहरूले निकालेको आवाजलाई पनि भाषा भनिदैन । भाषा हुनका लागि मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चरित अर्थयुक्त ध्वनि उच्चरित हुनु आवश्यक पर्दछ । भाषा मानव मात्रले प्रयोग गर्ने भएकाले मानवीय र उसले समाजमा प्रयोग गर्ने भएकोले भाषा सामाजिक वस्तु हो ।

नेपाल बहुभाषी, बहुजातीय, बहुसांस्कृतिक एवम् बहुधार्मिक राष्ट्र हो । तराई, पहाड, हिमाली प्रदेश गरी तिन भागमा विभक्त यो राष्ट्रलाई भौगोलिक विविधताले पनि भाषिक क्षेत्रमा धेरै ठुलो प्रभाव पारेको छ । संसारका विभिन्न भाषा परिवारमध्ये भारोपेली, भोट - चिनियाँ, द्रविडेली, आग्नेली र एकल पारिवारका भाषाहरू यस मुलुकमा बोलिन्छन् ।

नेपालमा बोलिने विभिन्न भाषा परिवारका भाषाहरूमध्ये भारोपेली भाषा परिवारको नेपाली भाषा बोल्ने वक्ताहरू नै बढी छन् । वि. सं. २०६८ को जनगणना अनुसार ४४.६३ प्रतिशतको मातृभाषा र अन्यको दोस्रो भाषाका रूपमा नेपाली भाषालाई लिइएको छ । नेपाली भाषा नेपालको सरकारी कामकाजको भाषा र समृद्ध साहित्यको भाषा पनि हो ।

संसारका हरेक वस्तु परिवर्तनशील छन्; त्यसमा भाषा पनि एक हो । भाषा समयसापेक्ष परिवर्तन हुँदै जान्छ । भाषाका ध्वनि, शब्द, अर्थ, व्याकरणिक व्यवस्था आदिमा परिवर्तन हुने गर्दछ । कुनै पनि भाषाका आ-आफ्नै किसिमका विशेषताहरू हुन्छन् । भाषाको महत्त्वपूर्ण विशेषताअन्तर्गत उत्पादनशीलता, परिवर्तनशीलता तथा यादृच्छिकता आदि पर्दछन् । यादृच्छिकताकै कारणले भिन्न भिन्न भाषामा एउटै वस्तु वा चिजलाई फरक-फरक शब्दको प्रयोग गर्ने गरिन्छ । भाषामा रहेका सङ्केत, वर्ण वा शब्दका माध्यमबाट सन्देशहरूलाई गोप्य वा सङ्क्षिप्त रूपमा आदान-प्रदान गर्ने निश्चित यादृच्छिक अर्थयुक्त प्रणालीलाई कोड भनिन्छ । व्यक्तिले कुनै पनि भाषाको प्रयोग गर्दा निस्कने अर्थयुक्त ध्वनि, वर्ण, रूप, शब्द तथा वाक्य नै कोड हो । कोड परिवर्तनकै उपजका रूपमा कोड मिश्रणलाई लिने गरिन्छ । एकभन्दा बढी भाषा वा भाषिक भेदको वैकल्पिक प्रयोगका रूपमा एउटै भाषाका वक्ताहरू एक -आपसमा कुराकानी गरिरहँदा एकभन्दा बढी भाषा वा भाषिक भेदहरूको प्रयोग हुँदा कोड मिश्रण हुने गर्दछ । जस्तै : (१) नेवारी भाषी वक्ताले नेवारीमा कुरा गर्दा नेपाली भाषाका शब्दको पनि प्रयोग गर्दै कुराकानी गर्नु कोड मिश्रण हो । (२) त्यसैगरी नेपाली भाषीले अभिव्यक्तिका क्रममा अङ्ग्रेजी भाषाका शब्दहरूको प्रयोग गर्नु कोड मिश्रण हो । यस किसिमको कोड मिश्रण भाषाको शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य र अनुच्छेद तहमा हुने गर्दछ ।

आजको परिवर्तित तथा शिक्षित युगमा कोड मिश्रणको प्रयोग दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको पाइन्छ । कोड मिश्रणको प्रचलन कहिलेदेखि सुरुवात भयो भन्न गाह्रो छ । मानव सभ्यताको सुरुवात सँगसँगै मानिसमा भाषाको विकास हुन थाल्यो । उनीहरूले आफू अनुकूलका भाषा विकास र विस्तार गर्दै लगे । कालान्तरमा भाषिक सम्प्रेषणको आवश्यकता परिपूर्ति गर्नका लागि कोड मिश्रणको प्रयोग भएको मान्न सकिन्छ । त्यसैले मानव सभ्यताको सुरुवात बाटै कोड मिश्रणको विकास भएको अनुमान गर्न सकिन्छ । आजभोलि कोड मिश्रण शिक्षित व्यक्ति तथा समुदायमा बढी मात्रामा प्रयोग हुने गरेको पाइन्छ ।

विश्वका विविध भाषामध्ये अङ्ग्रेजी भाषा एउटा समृद्ध र विश्वव्यापी अन्तर्राष्ट्रिय भाषा हो । अङ्ग्रेजी भाषालाई विभिन्न देशहरूले आफ्नो सरकारी कामकाजको भाषाका रूपमा समेत प्रयोग गरिरहेका छन् । नेपाल पनि अङ्ग्रेजी भाषाबाट अछुतो रहन सकेको छैनन् । त्यसैले यस भाषाले पनि नेपालमा आजभोलि पकड जमाउन थालेको पाइन्छ । कक्षा एकदेखि विश्वविद्यालयीय शिक्षासम्म अङ्ग्रेजी भाषा अध्ययन अध्यापन गरिनु यसको ज्वलन्त उदाहरण हो । यसै गरी आजभोलिका साहित्यिक कृतिमा समेत अङ्ग्रेजी भाषाको कोड प्रयोग गरी साहित्य सिर्जना गर्ने प्रचलन बढ्दै गएको देखिन्छ । फलस्वरूप नेपाली साहित्यमा पनि अत्यधिक मात्रामा अङ्ग्रेजी कोडहरू छुटाछुल्ल भएर छरिएको पाइन्छ । सूचना तथा सञ्चारको विश्वव्यापीकरणसँगै विविध भाषाका कोडहरू एक अर्को भाषामा मिश्रण भएर प्रयोग गरिने प्रचलनले व्यापकता पाउन थालेको देखिन्छ । तसर्थ प्रस्तुत शोधकार्य 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणलाई भाषातत्त्वका साथै पाठकहरू तथा पेसागत व्यक्तिहरूको अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण सम्बन्धी अभिमतलाई समेत अध्ययनको विषय बनाइएको छ ।

१.२ समस्या कथन

अनुसन्धान कार्यका सिलसिलामा समस्या शब्दको अर्थ अनुसन्धेय समस्या अथवा अनुसन्धानको विषयवस्तु नै हो (बन्धु, २०७०:१७) । अनुसन्धान कार्यमा जे कुराको तथ्य पत्ता लगाउन खोजिएको छ त्यही नै समस्या हो । चयन गरिएको शोधशीर्षकअन्तर्गत मुख्य-मुख्य समस्या वा प्रश्नहरू र तिनका सम्भावित समाधान वा उत्तरहरू नै समस्या कथन हो (शर्मा र लुईटेल, २०५२:२५)। कुनै पनि शोधकार्यका लागि छानिएको समस्या वा प्रश्न नै समस्या हो । अनुसन्धान कार्यलाई समस्याको पहिचान गरे पश्चात् मात्र निश्चित गन्तव्यमा पुऱ्याउन सकिन्छ । 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा कोड मिश्रण के कस्तो रूपमा प्रयोग भएको छ ? उक्त कुराको कौतूहल नै शोधपत्रको मुख्य समस्या रहेको छ । यसको साथै अङ्ग्रेजी बहुलता र अन्य भाषाको प्रभावको अवस्था के कस्तो रहेको छ ? उक्त कुरालाई आधार बनाएर यो शोधपत्र निम्नलिखित समस्यामा केन्द्रित रहेको छ :

- क) 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा कुन कुन भाषिक तहमा अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरू प्रयोग भएका छन् ?

- ख) 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा कसरी व्याख्या र विश्लेषण गर्न सकिन्छ ?
- ग) उक्त उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणका कारणहरू के हुन सक्छन् ?

१.३ शोधको उद्देश्य

समस्याका रूपमा भनिएको प्राज्ञिक प्रश्नको समाधान नै अनुसन्धानको उद्देश्य हो (बन्धु, २०७० : १७) । कुनै पनि शोध कार्यको उद्देश्य भनेको पहिचान गरिएको समस्याको समाधान खोज्नु नै हो । कुनै पनि कार्यलाई सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्न र स्पष्ट मार्गदर्शन गर्नको लागि उद्देश्यको आवश्यक पर्दछ । अनुसन्धान जस्तो जटिल र गाढो कार्यलाई सहजता ल्याउन उद्देश्यले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको हुन्छ । शोध समस्याले शोधार्थीलाई स्पष्ट बाटो देखाउने काम गर्छ भने उद्देश्यले ती समस्याहरूलाई समाधान गर्ने बाटो देखाउँछ । यसरी समस्या कथन र उद्देश्यका बिचमा परस्पर निकट र घनिष्ठ सम्बन्ध रहेको हुन्छ । यस शोधपत्रको मुख्य उद्देश्य 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा कोड मिश्रणको अवस्था अध्ययन गर्नु हो त्यसैले यस शोधपत्रका निम्नलिखित उद्देश्य रहेका छन् :

- क) 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणहरू भाषिक तह र क्षेत्रका आधारमा पहिचान गर्नु,
- ख) 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको व्याख्या र विश्लेषण गर्नु,
- ग) उक्त उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको कारण र उपयुक्तता पहिल्याउनु ।

१.४ अध्ययनको सान्दर्भिकता र उपादेयता

अनुसन्धान एक जटिल र महत्त्वपूर्ण कार्य हो । हरेक अनुसन्धानले कुनै न कुनै महत्त्वपूर्ण उद्देश्य राखेको हुन्छ । प्रस्तुत शोधकार्यबाट क-कसलाई फाइदा पुग्छ भन्ने विषय नै शोधकार्यको मुख्य औचित्य हो । यस शोधकार्यले भाषिक अनुसन्धानमा चासो राख्ने जो कोही अनुसन्धानकर्तालाई प्रत्यक्ष रूपमा केही न केही खुराक मिल्ने छ ।

आजको वैज्ञानिक विश्वव्यापीकरणको युगमा एउटा मात्र भाषाले बृहत् ज्ञानको भण्डारलाई समेट्न सक्दैन । विज्ञान र प्रविधिका क्षेत्रमा हुने नयाँ-नयाँ आविष्कार, खोज, अनुसन्धानले दिन प्रतिदिन नयाँ-नयाँ शब्दहरूको सिर्जना गरिरहेका हुन्छन् । भाषामा उत्पादनशील र परिवर्तनशील तथा यादृच्छिक आदि विशेषताहरू हुन्छन् । जसले गर्दा भाषा समय सापेक्ष परिवर्तन भइरहन्छन् । आजका मानिसहरू समय सापेक्ष एकभन्दा बढी भाषामा रमाउने गर्दछन् जसको कारणले भाषामा कोड परिवर्तन कोड मिश्रण हुने गर्दछ । आजभोलि अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापीकरणले प्रायः भाषाहरूमा अङ्ग्रेजी कोडहरू मिश्रण भएको पाइन्छ । त्यसैगरी विभिन्न रीतिरिवाज, कला र संस्कृति, सूचना तथा सञ्चारको तीव्र विकास, पाश्चात्य संस्कृतिको बढ्दो प्रभाव वैदेशिक रोजगारी आदि कारणले एक भाषामा अर्को भाषाको कोड मिश्रण हुने गरेको पाइन्छ । नेपाली भाषा साहित्यमा अङ्ग्रेजी, हिन्दी, उर्दू, फारसी, अरबी आदि विदेशी भाषा तथा लिम्बू, मैथिली, तामाङ, नेवार, वान्तवा, भोजपुरी आदि स्वदेशी भाषाको कोड मिश्रण पाइन्छ ।

प्रस्तुत शोधपत्र 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणको अध्ययनमा केन्द्रित रहेको छ । उक्त उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरूको पहिचान र भाषातत्त्वको आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गर्न केन्द्रित गरिएको छ । नेपाली मानक भाषामा अङ्ग्रेजी कोडहरूको प्रयोगलाई प्रस्तुत शोधकार्यको मुख्य विषयवस्तु बनाउँदै 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा केन्द्रित रहेको छ । यस अनुसन्धान कार्यले भावी अनुसन्धाता, नेपाली साहित्य अनुरागी पाठक वर्ग, विद्यार्थी, शिक्षक, पाठ्यक्रमविद्, लेखक आदिका लागि महत्त्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने छ ।

१.५ शोधकार्यको सीमाङ्कन

अनुसन्धान प्रयोगमूलक व्यावहारिक कार्य हो । नयाँ ज्ञान आर्जनको लागि अनुसन्धान कार्य गर्ने गरिन्छ । अनुसन्धान कार्य चुनौतीपूर्ण र जटिल हुने भएकाले सहज रूपमा सम्पन्न गर्नको लागि निश्चित उद्देश्य र सीमाभित्र रहने गर्नु सान्दर्भिक हुने भएकोले सीमा निर्धारण गर्नु आवश्यक हुन्छ । जसले गर्दा अनुसन्धेय विषयलाई लक्ष्यसम्म पुऱ्याउन सहज हुने गर्दछ । क्षेत्र र सीमा स्पष्ट भएन भने शोधकार्यको उद्देश्यसम्म नपुगिने सम्भावना प्रबल रूपमा रहने भएकाले शोधकार्यलाई सीमाङ्कन गर्नु औचित्यपूर्ण हुन्छ । जनुसुकै अनुसन्धानको क्षेत्र परिवेश व्यापक र विस्तृत हुने भएकाले व्यापक क्षेत्रमा अनुसन्धान कार्य

सम्भव नहुन सकदछ । त्यसैले अनुसन्धान कार्यलाई निश्चित सीमामा सीमाङ्कन गरिनु पर्दछ । प्रस्तुत शोधकार्यलाई निम्नलिखित सीमामा सीमाङ्कन गरिएको छ :

- क. प्रस्तुत अध्ययन 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा रहेको अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययनमा सीमित रहेको छ ।
- ख. 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणलाई शब्द /पद, पदावली, उपवाक्य र वाक्यका आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गरिएको छ ।
- ग. उक्त उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषातत्त्व (नाम, विशेषण, क्रिया, वाक्य संरचना) का आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गरिएको छ ।

१.६ शोधपत्रको रूपरेखा

शोधपत्रलाई सुसङ्गठित र व्यवस्थित रूपमा प्रस्तुत गर्नका लागि अध्ययनको रूपरेखा आवश्यक पर्दछ । प्रस्तुत शोधपत्रलाई निम्नलिखित अध्यायमा विभाजन गरी अध्ययन अनुसन्धान गरिएको छ :

अध्याय एक : शोध परिचय

अध्याय दुई : सैद्धान्तिक अवधारणा र पूर्वकार्यको समीक्षा

अध्याय तिन : अध्ययन विधि र प्रक्रिया

अध्याय चार : अध्ययनको व्याख्या र विश्लेषण

अध्याय पाँच : अध्ययनको व्याख्या र विश्लेषण

अध्याय छ : अध्ययनको व्याख्या विश्लेषण

अध्याय सात : सारांश, निष्कर्ष र उपयोगिता

सन्दर्भ सामग्री सूची

व्यक्तित्व

अध्याय दुई

पूर्वकार्यको समीक्षा र सैद्धान्तिक अवधारणा

२.१ सम्बद्ध कार्यको पुनरावलोकन

अनुसन्धानका सिलसिलामा सम्बन्धित विषयमा अघि सम्पन्न गरिएका कार्यहरू (पुस्तक, पत्रपत्रिकाका लेख, शोधप्रबन्ध, प्रतिवेदन आदि) को व्यवस्थित रूपमा अध्ययनगरी ती सबै कार्यको क्रमबद्ध समीक्षा गर्नु नै पूर्वकार्यको समीक्षा हो (बन्धु, २०७०:२८) । सम्बद्ध कार्यको समीक्षाले अहिलेसम्म सम्बन्धित विषयमा के कति खोज तथा अनुसन्धान भए र के कति हुन बाँकी छन् भन्ने कुराको जानकारी गराउँछ । यस कार्यले आफूले अनुसन्धान गर्न लागेको विषयवस्तुको बारेमा सघाउ पुग्दछ साथै सम्बन्धित क्षेत्रमा के कस्ता समस्याहरू तथा चुनौतीहरू रहेका छन् भन्ने कुराको निर्याल गर्न मद्दत पुग्दछ । अनुसन्धानका क्रममा समस्याको सैद्धान्तिक पृष्ठभूमि प्रदान गर्न, अवधारणा स्पष्ट पारी परिभाषीकरण गर्न र पुनरावृत्तिका सम्भावनाहरूलाई हटाउन सम्बद्ध कार्यको पुनरावलोकन गर्नु अति आवश्यक हुन्छ । शोधपत्रका लागि पुस्तक तथा पत्रपत्रिका आदिको समीक्षा र शोध समीक्षा गरी दुई भागमा वर्गीकरण गरेर अध्ययन गर्नु उपयुक्त हुन्छ । यस शोधपत्रमा कोड मिश्रण विषयमा केन्द्रित गरिएको अध्ययन अनुसन्धानसँग सम्बन्धित लेख, शोधपत्र, पत्रपत्रिकामा प्रकाशित रचना तथा पाठ्यपुस्तकलाई पूर्वकार्यका रूपमा निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ :

२.१.१ सम्बद्ध पाठ्यपुस्तकहरूको समीक्षा

आचार्य र गौतम (२०६३) द्वारा सामाजिक भाषाविज्ञान तथा मनोभाषाविज्ञान मा कोड परिवर्तन र कोड मिश्रणको चर्चा गरिएको छ । उक्त पुस्तकमा कोड परिवर्तनका कारण उल्लेख गर्दै परिस्थितिजन्य, अभावजन्य र संवादात्मक गरी तिन कोड परिवर्तनका प्रकारहरूको समेत उल्लेख गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोध अध्ययनका लागि सैद्धान्तिक आधार तयार गर्न सहयोग गरेको छ ।

घिमिरे (२०६५)द्वारा सामाजिक भाषाविज्ञान मा कोड परिवर्तन र कोड मिश्रणको चर्चा गरिएको छ । यस पुस्तकमा सामाजिक सन्दर्भ र भाषिक कोड, विस्तारित र सीमित कोड, कोडको परिचय र कोड छनोट, कोड परिवर्तन, कोड मिश्रण, पिजिन र क्रिओल

भाषाको व्यापक चर्चा गरेका छन् । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोध अध्ययनका लागि सैद्धान्तिक ढाँचा तयार गर्न सहयोग गरेको छ ।

आचार्य (२०६६) द्वारा **सामान्य भाषा विज्ञान** मा कोड चयन, कोड परिवर्तन तथा कोड मिश्रणको सैद्धान्तिक चर्चा गरिएको छ । यस पुस्तकमा कोड चयन, कोड परिवर्तन तथा कोड मिश्रणको परिचय, कोड परिवर्तनका कारणहरूको उल्लेख गरिएको छ । भाषिक अभिव्यक्ति गर्दा वक्ताले एकभन्दा बढी भाषिक भेद वा भाषाका कोडहरू मिसाएर प्रयोग गर्छ भने त्यसलाई कोड मिश्रण भनिन्छ भनी उल्लेख गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यको अध्ययनले प्रस्तुत शोध अध्ययनमा सैद्धान्तिक आधार निर्माणमा सहयोगी बनेको छ ।

अधिकारी (२०६७) द्वारा **समाजिक र प्रायोगिक भाषाविज्ञान** मा कोड परिवर्तन र कोड मिश्रणको सैद्धान्तिक चर्चा गरिएको छ । उक्त पुस्तकमा कोड मिश्रण र कोड परिवर्तनको परिचय, प्रवृत्ति र कोड परिवर्तनका कारणहरू उल्लेख गरिएको छ । कोड परिवर्तनको परिणाम स्वरूप कोड मिश्रणको स्थिति देखापर्ने कुराको उल्लेख गरिएको छ । कोड मिश्रण बहुभाषिक र एकभाषिक सबै वक्ताहरूमा पाइने चर्चा गरिएको छ । प्रायः शिक्षितहरूको अभिव्यक्तिमा उक्त किसिमको कोड मिश्रण बढी मात्रामा भेटिने उल्लेख गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यको अध्ययनले प्रस्तुत शोध अध्ययनका लागि सैद्धान्तिक रूपरेखा तयार गर्न सहयोग गरेको छ ।

थापा(२०६९) द्वारा **समाज भाषाविज्ञान** मा कोड परिवर्तन, कोड मिश्रण र रूप मिश्रण सम्बन्धी अवधारणाको चर्चा गरिएको छ । यस पुस्तकमा शब्दको तहदेखि अनुच्छेद तहसम्म कोड मिश्रण हुने कुराको चर्चा गरिएको छ । कोड परिवर्तन हुँदै जाँदा कोड मिश्रणको स्थिति देखा पर्छ । कोड परिवर्तन, कोड मिश्रण र रूप मिश्रण प्रक्रिया एउटै जस्तो देखिए पनि यिनमा सूक्ष्म भिन्नता रहेको उल्लेख गरिएको छ । कोड मिश्रण द्विभाषिक वा बहुभाषिक समुदायमा बढी प्रयोग हुने उल्लेख गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यको अध्ययनले प्रस्तुत शोधको सैद्धान्तिक आधार निर्माणमा मार्गदर्शन गरेको छ ।

गौतम र चौलागाई (२०७०) द्वारा **भाषाविज्ञान**मा कोड चयन, कोड परिवर्तन, कोड परिवर्तनका अवस्था, कोड परिवर्तनका कारण, कोड मिश्रणको विस्तृत रूपमा चर्चा गरिएको छ । यस पुस्तकमा कोड परिवर्तन हुँदै जाँदा अन्ततः कोड मिश्रणको स्थिति देखा पर्छ र

त्यसैले गर्दा कोड मिश्रणलाई कोड परिवर्तनकै परिणामको स्वरूप भएको भनी उल्लेख गरिएको छ । साथै कोड मिश्रण द्विभाषिक तथा बहुभाषिक समाजमा हुने चर्चा गरिएको छ । कोड मिश्रण भाषा तत्त्वका शब्द, पदावली, उपवाक्य, वाक्य अनुच्छेद आदि एकाइमा देखिने कुराको व्यापक र विस्तृत चर्चा गरिएको छ । उक्त पुस्तकको अध्ययनले प्रस्तुत शोध अध्ययनमा सैद्धान्तिक रूपरेखा निर्माणमा सहयोग पुऱ्याएको छ ।

भण्डारी र पौड्याल (२०७०) द्वारा **सामाजिक भाषाविज्ञान र मनोभाषाविज्ञान**मा कोड परिवर्तन र कोड मिश्रणको चर्चा गरिएको छ । यस पुस्तकमा कोड परिवर्तको कारण, कोड परिवर्तनको अवस्था र कोड मिश्रणको व्यापक चर्चा गरिएको छ । शब्दको तहदेखि अनुच्छेदको तहसम्म हुने कोड मिश्रणको उल्लेख गर्दै द्विभाषिक तथा बहुभाषिक समुदायमा कोड मिश्रण बढी प्रचलनमा रहेको चर्चा गरिएको छ । यस पुस्तकको अध्ययनले प्रस्तुत शोध अध्ययनमा सैद्धान्तिक रूपरेखा निर्माणमा सहयोग पुऱ्याएको छ ।

उल्लिखित पुस्तकहरूको पूर्वअध्ययनले प्रस्तुत शोधकार्यलाई सैद्धान्तिक स्वरूप दिन उल्लेखनीय सहयोग गरेका छन् । कोडको परिचय, कोड परिवर्तन र कोड मिश्रणका बिचको समानता र भिन्नताको चर्चा गर्न समेत महत्त्वपूर्ण सहयोग मिलेको छ । त्यसैले प्रस्तुत शोधकार्यको सैद्धान्तिक स्वरूपलाई मूर्तता दिन उल्लिखित पुस्तकहरू सहायकसिद्ध भएका छन् ।

२.१.२ शोधकार्यहरूको समीक्षा

ढकाल (२०६९)द्वारा **अन्तर्मनको यात्रा संस्मरणात्मक अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अध्ययन** गरिएको छ । यसमा अन्तर्मनको यात्रा कृतिमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोण मिश्रणको अवस्था र कारणहरू पत्ता लगाइएको छ । यसमा वर्णनात्मक विधिमा आधारित भई अध्ययन गरिएको छ । नमुना छनोटका रूपमा अन्तर्मनको यात्राका २० जना पाठकहरूलाई लिइएको छ । मतावलीका माध्यमबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई आधार मानि अन्तर्मनको यात्रा कृतिमा प्रयुक्त भाषिक कोड मिश्रणको अवस्था र कारण पहिचान गरिएको छ । साथै अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको आवृत्ति, प्रतिशत र व्याख्या विश्लेषण पनि गरिएको छ । यसमा कोड मिश्रणको कारणहरूको चर्चा गर्दै शैक्षणिक उपयोगिता र निष्कर्ष सहित सुझावहरू समेत प्रस्तुत गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको समस्याको खोजीमा आंशिक सहयोग पुऱ्याएको देखिन्छ ।

अधिकारी (२०७०)द्वारा सुकरातको डायरी उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अध्ययन गरिएको छ । उक्त शोधकार्यको उद्देश्यहरू सुकराताको डायरी उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको पहिचान गर्नु, उपन्यासमा प्रयुक्त कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वको आधारमा विश्लेषण गर्नु, कोड मिश्रणका कारणहरू पत्ता लगाउनु रहेका छन् । उक्त शोधपत्रहरू अध्ययन गर्ने क्रममा पुस्तकालयीय अध्ययन र वर्णनात्मक विधिको उपयोग गरिएको छ । उक्त शोधपत्रमा भाषिक तहमा ३६३ ओटा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण भएको, शब्द तहमा ५३.७२ प्रतिशत, पदावली तहमा १२.४० प्रतिशत, उपवाक्य तहमा २.७५ प्रतिशत वाक्य तहमा १२.४० प्रतिशत र अनुच्छेद तहमा ०.५५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको समस्याको खोजी र उद्देश्य निर्माणमा दिशानिर्देश गरेको छ ।

पौडेल (२०७०) द्वारा सलिजो उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडमिश्रणको अध्ययन गरिएको छ । उक्त शोधकार्यको उद्देश्य सलिजो उपन्यासमा के कस्ता अङ्ग्रेजी कोडहरूको प्रयोग भएका छन् पत्ता लगाउनु, भाषा तत्त्वका आधारमा सलिजो उपन्यासका कोड मिश्रणको विश्लेषण गर्नु, कोड मिश्रणको कारणहरू पत्ता लगाउनु रहेका छन् । उक्त शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा पुस्तकालयीय ढाँचा र वर्णात्मक विधिको उपयोग गरिएको छ । असम्भाव्य नमुना छनोट पद्धतिका आधारमा कीर्तिपुर आसपासका दस जना पाठकहरूका प्रतिक्रिया समावेश गरिएको छ । सलिजो उपन्यासमा शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य जस्ता भाषिक तहमा आवृत्तिमूलक अङ्ग्रेजी भाषाको कोडहरूको प्रयोग रहेको, बोधगम्यताको रूपमा केही लामा केही छोटो र कर्तन कोडहरूको प्रयोग रहेको, यस्ता कोडहरूको प्रयोगले साधारण पाठकका लागि उपन्यास जटिल रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको व्याख्या विश्लेषण गर्न सहयोगी बनेको देखिन्छ ।

वस्नेत (२०७०) द्वारा कान्तिपुर पत्रिकाको विज्ञापन खण्डमा प्रयुक्त शब्द भण्डार तथा कोड मिश्रणको अध्ययन गरिएको छ । उक्त शोधपत्रमा कान्तिपुर पत्रिकाको विज्ञापन खण्डमा रहेको कोड मिश्रणको स्थिति पत्ता लगाउनु, शब्दभण्डारको पहिचान गर्नु प्रश्नावलीका माध्यमबाट प्राप्त तथ्यका आधारमा कोड मिश्रणको कारण पत्ता लगाउनु उद्देश्यका रूपमा रहेका छन् । यसमा तथ्य सङ्कलनका लागि स्थलगत सर्वेक्षण विधि, विश्लेषणात्मक विधि र वर्णनात्मक विधिको प्रयोग गरिएको छ, उक्त शोधपत्रमा तिस ओटा

विज्ञापनमा सबैभन्दा बढी तत्सम ४७.२५ प्रतिशत, आगन्तुक ३०.७४ प्रतिशत, तद्भव २२.०१ प्रतिशत शब्दहरूको प्रयोग भएको र सबैभन्दा बढी व्यवसायिक ४६.०८ प्रतिशत विज्ञापनमा कोड मिश्रण रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको उद्देश्य निर्माणमा मार्गदर्शन गरेको छ ।

राई (२०७१) द्वारा फोसिल कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अंग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन गरिएको छ । उक्त शोधकार्यका उद्देश्य फोसिल कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरू पत्ता लगाउनु, उक्त कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गर्नु र कोड मिश्रणका कोडहरू पत्ता लगाउनु रहेका छन् । सामग्री सङ्कलन गर्दा पुस्तकालयीय अध्ययन र वर्णनात्मक विधिको उपयोग गरिएको छ । उक्त शोधपत्रमा गिद्धहरूको नाच कथामा ३७३ ओटा, श्लोक कथामा ४० ओटा, विनिर्माण कथामा २४ ओटा, कथासिस्र कथामा ४७ ओटा, पाण्डुलिपि कथामा २४ ओटा, रिभोल्भर कथामा १३५ ओटा, फोसिल कथामा १९२ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको समस्याको खोजी तथा उद्देश्य निर्माण तथा भाषाका विभिन्न तहमा हुने कोड मिश्रणको पहिचान गर्न दिशानिर्देश गरेको छ ।

आचार्य (२०७१) द्वारा किशोरावस्थाका युवायुवतीहरूले नेपाली भाषामा गर्ने अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोधकार्य गरिएको छ । यसमा किशोरावस्थाका युवायुवतीहरूले नेपाली भाषामा के कस्ता अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको प्रयोग गर्दछन्, यस उमेरका युवायुवतीले गर्ने अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको कारणको अध्ययन गरिएको छ । यसमा खास गरी १६-१८ र २६-२८ वर्ष उमेर समूहका युवायुवतीहरूलाई लिएर अध्ययन गरिएको छ । वर्णनात्मक विधिमा आधारित भई नेपाली भाषिक वक्ताहरूमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अवस्थालाई व्याख्या गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको उद्देश्य निर्माणमा आधार सामग्री बनेको छ ।

खत्री (२०७२) द्वारा सरुभक्तका नाटकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन शीर्षकमा शोध कार्य गरिएको छ । उक्त शोधपत्रको उद्देश्य सरुभक्तका नाटकहरूमा कोड मिश्रणको पहिचान गर्नु, भाषा तत्त्वका आधारमा व्याख्या विश्लेषण गर्नु, कोड मिश्रणको कारण पत्ता लगाउनु रहेका छन् । प्रस्तुत शोधकार्य वर्णनात्मक विधि र पुस्तकालयीय ढाँचामा आधारित भएर तयार गरिएको छ । काठमाडौँ उपत्यकाका लेखक, प्राध्यपक,

शिक्षक र पाठक गरी २० जनाको प्रतिक्रिया समावेश गरिएको छ । उक्त शोधपत्रमा सात ओटा नाटकमा कोड मिश्रणको अध्ययन गरिएको छ । जसमा निमावीय १५४ ओटा, रेलिमाई रेलिमाई रेलिमाई १५ ओटा, क्रिया माने नाम, सर्वनाम, विशेषण ३६ ओटा, सन्नमटा र घडीको टिक्कटिक्क २८ ओटा, इदमित्थम २६ ओटा, इथरमा कोरिएका प्रेमपत्र ६६ ओटा, ताण्डव नृत्य र अजम्बरी भ्वायलिन ४६ ओटा कोड मिश्रण रहेका छन् । अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी प्रभाव, नेपाली भाषाप्रतिको उदासिनता, बहुभाषिक समाजको प्रभाव, समय अनुसार अङ्ग्रेजी भाषाको बढ्दो प्रयोग आदि निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको समस्या पहिचान र उद्देश्य निर्माणमा सहयोग बनेको देखिन्छ ।

कार्की (२०७२) द्वारा **छापामारको छोरो कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन** शीर्षकमा अध्ययन गरिएको छ । उक्त शोधपत्रमा छापामारको छोरो कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको भाषा तत्त्वका आधारमा पहिचान गर्नु, उक्त कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा व्याख्या विश्लेषण गर्नु, उक्त कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी मिश्रणको कारण पत्ता लगाउनु उद्देश्य रहेका छन् । उक्त शोध पत्रमा शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य र अनुच्छेद तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विस्तृत रूपमा व्याख्या विश्लेषण गरिएको छ । साथै अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको कारण, अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी प्रभाव, नेपाली भाषाप्रतिको उदासिनता, बहुभाषिक समाजको प्रभाव, समय अनुसार अङ्ग्रेजी भाषाको बढ्दो प्रयोग आदि निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको भाषाका विभिन्न तहमा हुने कोडमिश्रणको पहिचान गर्न तथा व्याख्या विश्लेषण गर्न दिशानिर्देश गरेको छ ।

रेग्मी (सन् २०००) द्वारा **द मिक्सिड् अफ इङ्लिस कोड इन नेपाली पब्लिक स्पिकिङ्ग** शीर्षकमा शोध कार्य गरिएको छ । नेपाली भाषी समुदायले बोलिचालिको भाषामा प्रयोग गर्ने गरेको अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरूमा अध्ययन गरिएको छ । यसमा नेपाली बोलिचालीमा प्रयोग हुने अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको सङ्ख्या र प्रतिशतलाई प्रस्तुत गरी निष्कर्ष प्रस्तुत गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको समस्यामा पहिचान गर्न सघाउ पुगेको छ ।

सुवेदी (सन् २००१) द्वारा **कोड मिक्सिड् इन गोरखापत्र डेली** मा अध्ययन गरिएको छ । उक्त शोधकार्यको उद्देश्य गोरखापत्र पत्रिकामा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी भाषाका

कोडहरूको पहिचान गर्नु, उक्त कोडहरूलाई भाषा तत्त्वका आधारमा विश्लेषणात्मक अध्ययन गर्नु रहेको छ । उक्त शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा पुस्तकालीय अध्ययन र विश्लेषणात्मक विधिको उपयोग गरिएको छ । उक्त शोधपत्रमा गोरखापत्रको समाचारमा अङ्ग्रेजी कोडहरूको व्यापक प्रयोग भएको, अङ्ग्रेजी कोडहरूको प्रयोग भए पनि भाषाशैली सहज र सरल भएको, अङ्ग्रेजी कोडहरूको प्रयोग हुनका कारणहरू र अङ्ग्रेजी भाषाको व्यापक प्रयोग भएको निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको व्याख्या विश्लेषणमा सहयोगी बन्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

बराल (सन् २००५) द्वारा कोड मिक्सिङ इन नेपाली सिनेमा : अ डिस्कप्टिभ स्टडी अध्ययन गरिएको छ । उक्त शोध पत्रमा नेपाली सिनेमामा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणका साथै भाषिक तहमा कोड मिश्रण हुनका कारण समेत खोजी गरिएको छ । उक्त शोधपत्रमा नेपाली चलचित्रमा भाषिक तहमा के कस्ता भाषिक कोड मिश्रण भएका छन् र नेपाली सिनेमामा पात्रगत अनुकूलताको आधारमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडको उपयोग गरिएको, अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको प्रयोग हुनको कारण अङ्ग्रेजी भाषाको प्रयोग व्यापक हुँदै गएको जास्ता निष्कर्ष निकाली व्याख्या गरिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको उद्देश्य निर्माणमा आधार सामग्री बनेको छ ।

ठकुरी (सन् २०१२) द्वारा इङ्लिस कोड मिक्सिङ इन द नेपाली समाचारपत्र डेली शिर्षकमा शोध कार्य गरिएको छ । यसको उद्देश्य नेपाली समाचारपत्र दैनिकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको पहिचान गर्नु भाषिक तत्त्वको आधारमा उक्त कोडको अध्ययन, कोड मिश्रण को कारण बारे अध्ययन गर्नु रहेको छ । वर्णनात्मक विधि र पुस्तकालयीय विधिको प्रयोग गर्दै अध्ययन अघि बढाइएको छ । उक्त शोधपत्रमा नेपाली समाचारपत्र दैनिकमा प्रयुक्त नाम, विशेषण, क्रिया, क्रियायोगी, संयोजक जस्ता पक्षमा भएका अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन गरी व्याख्या विश्लेषण गरिएको छ । यसरी गरिएको शोधकार्यमा नेपाली समाचारपत्रमा अङ्ग्रेजी कोडहरू विभिन्न भाषिकतहमा अत्यधिक मात्रामा रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ । उक्त पूर्वकार्यले प्रस्तुत शोधको व्याख्या विश्लेषणमा मद्दत पुगेको छ ।

२.२ सैद्धान्तिक अवधारणा

२.२.१ पृष्ठभूमि

भाषा मानवीय तथा सामाजिक वस्तु हो । भाषा विचार अभिव्यक्तिको सशक्त माध्यम हो । भाषा मानव मात्रको पेवा हो । मानिसले भाषा सिक्ने सामर्थ्य जन्मजात रूपमा लिएर आएको हुन्छ । भाषा वैज्ञानिक सन्दर्भमा मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चरित ध्वनिलाई मात्र भाषा भनिन्छ । अतः मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चरित अर्थयुक्त सार्थक ध्वनिलाई भाषा भनिन्छ । भाषा समाज र वातावरण सापेक्ष हुन्छ । भाषाको आर्जन व्यक्तिले समाजबाट गर्छ र यसको उपयोग पनि समाजमा नै गर्दछ । आँखा भिम्काएर, ताली बजाएर, हातले इसारा गरेर गरिने विचार विनिमय भाषा होइन । त्यस्तै गरी पशुपंक्षीहरूले निकालेको आवाजलाई पनि भाषा भनिदैन । भाषा हुनको लागि मानवीय उच्चारण अवयवद्वारा उच्चरित अर्थयुक्त ध्वनि उच्चरित हुनु आवश्यक पर्दछ । भाषा मानव मात्रले प्रयोग गर्ने भएकोले मानवीय र उसले समाजमा प्रयोग गर्ने भएकोले भाषा सामाजिक वस्तु हो ।

संसारमा हरेक वस्तु परिवर्तनशील छन्; त्यसमा भाषा पनि एक हो । भाषा समय सापेक्ष रूपमा परिवर्तन हुँदै जान्छ । भाषाका ध्वनि, शब्द, अर्थ व्याकरणिक व्यवस्था आदिमा परिवर्तन हुने गर्दछ । कुनै पनि भाषाका आ-आफ्नै किसिमका विशेषताहरू हुन्छन् । भाषाको महत्त्वपूर्ण विशेषता अन्तर्गत उत्पादनशीलता, परिवर्तनशीलता तथा यादृच्छिकता आदि पर्दछन् । यादृच्छिकताकै कारणले हरेक भाषामा एउटै वस्तु वा चिजलाई फरक फरक शब्दको प्रयोग गर्ने गरिन्छ । भाषामा रहेका सङ्केत, वर्ण वा शब्दका माध्यमबाट सन्देशहरूलाई गोप्य वा सङ्क्षिप्त रूपमा आदान-प्रदान गर्ने निश्चित यादृच्छिक अर्थयुक्त प्रणालीलाई कोड भनिन्छ । व्यक्तिले कुनै पनि भाषाको प्रयोग गर्दा निस्कने अर्थ युक्त ध्वनि, वर्ण, रूप, शब्द तथा वाक्य नै कोड हो । कोड परिवर्तनकै उपजका रूपमा कोड मिश्रणलाई लिने गरिन्छ । एकभन्दा बढी भाषा वा भाषिक भेदको वैकल्पिक प्रयोगका रूपमा एउटै भाषाका वक्ताहरू एक-आपसमा कुराकानी गरिरहँदा एकभन्दा बढी भाषा वा भाषिक भेदहरूको प्रयोग हुँदा कोड मिश्रण हुने गर्दछ । कुनै पनि भाषाका वक्ताले अर्को भाषाका शब्दहरूको प्रयोग गर्दै कुराकानी गर्नु कोड मिश्रण हो । जस्तै: (१) नेवारी भाषी वक्ताले नेवारीमा कुरा गर्दा नेपाली भाषाका शब्दको पनि प्रयोग गर्दै कुराकानी गर्नु कोड मिश्रण हो ।

(२) त्यसैगरी नेपाली भाषीले अभिव्यक्तिका क्रममा अङ्ग्रेजी भाषाका शब्दहरूको प्रयोग गर्नु कोड मिश्रण हो । यस किसिमको कोड मिश्रण भाषाको शब्द, पदावली, उपवाक्य, वाक्य र अनुच्छेद तहमा हुने गर्दछ ।

आजको परिवर्तित तथा शिक्षित युगमा कोडमिश्रणको प्रयोग दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको देखिन्छ । कोड मिश्रणको प्रचलन कहिलेदेखि सुरुवात् भयो भन्त गाह्रो छ । मानव सभ्यताको सुरुवात सँगसँगै मानिसमा भाषाको विकास हुन थाल्यो । उनीहरूले आफ्नो अनुकूलका भाषाको विकास र विस्तार गर्दै लगे । कालान्तरमा भाषिक सम्प्रेषणको आवश्यकता परिपूर्ति गर्नका लागि कोड मिश्रणको प्रयोग भएको मान्न सकिन्छ । त्यसैले मानव सभ्यताको सुरुवातबाटै कोड मिश्रणको विकास भएको अनुमान गर्न सकिन्छ । आजभोलि कोड मिश्रण शिक्षित व्यक्ति तथा समुदायमा बढी मात्रामा प्रयोग हुने गरेको पाइन्छ ।

२.२.२ कोड परिचय

नेपाली भाषामा प्रचलित कोड शब्द अङ्ग्रेजी भाषाबाट आएको शब्द हो; जसको अर्थ नेपालीमा सङ्केत भन्ने हुन्छ । प्रयोगात्मक नेपाली शब्दकोशले कोडको अर्थ गोप्य सूचनालाई प्रस्तुत गर्ने तथा अभिलेख राख्नका लागि प्रयोग हुने सङ्केत (शब्द, अक्षर, चिह्न, अङ्क आदि) भनेर उल्लेख गरेको छ (अधिकारी र भट्टराई, २०७१) । कोड सूचना सम्प्रेषण गर्ने सबैभन्दा प्रभावकारी साङ्केतिक माध्यम हो । कोड भाषाको एक व्यवस्था हो; जुन दुई वा दुईभन्दा बढी पक्षका बिच आपसमा कुराकानी गर्दा हुन्छ । भाषाका क्षेत्रीय भाषिका, सामाजिक भाषिका स्तरीय भेद, सामाजिक भेद, शैली र रजिस्टार यी सबै सम्बद्ध भाषाका कोड हुन् (घिमिरे, २०६४ : ४६) । यसरी भाषाका विविध भेदमा कोडको प्रयोग हुने गर्दछ ।

सङ्केत, वर्ण अथवा शब्दका माध्यमबाट सन्देशहरूलाई गोप्य वा सङ्क्षिप्त रूपमा आदान-प्रदान गर्ने निश्चित यादृच्छिक अर्थयुक्त प्रणालीलाई कोड भनिन्छ (भण्डारी र पौड्याल, २०७२ : ४६) । मानवले आफ्ना मनका भावनाहरूलाई सम्प्रेषण गर्नको लागि कुनै खास इसारा, चेष्टा, कटाक्ष, हाउभाउ जस्ता सङ्केतहरू पनि कोडका रूपमा आउने गर्दछन् । भाषिक तथा अभाषिक सङ्केतहरू जसले विचार सम्प्रेषण कार्यलाई मद्दत गर्दछ,

त्यसलाई कोड मान्न सकिन्छ । भाषा एक सङ्केत प्रणाली हो । हरेक भाषाका आ-आफ्नै सङ्केत व्यवस्था हुन्छन् । खास भाषिक व्यवस्थामा जे बोलिन्छ, त्यही सुनिन्छ, जे सुनिन्छ, त्यही लेखिन्छ, र जे लेखिन्छ, त्यही पढिन्छ, उक्त सुनाइ, बोलाइ, पढाइ र लेखाइका लागि प्रयुक्त सङ्केत व्यवस्था नै कोड हो । व्यक्ति भाषा, भाषाद्वैत, पिजिन र क्रिओल जस्ता प्रमुख भाषिक भेदहरूमा पनि कोड समावेश हुने गर्दछन् । कोड सामान्यतः कुनै पनि वक्ताले प्रयोग गर्ने भाषा, भाषिक भिन्नता, भाषिका, शैली र रजिस्टारको सङ्ग्राम प्रयोग हुन्छ । अतः भाषिक रूपमा विचार विनिमय गर्दा आउने सङ्केत व्यवस्था नै कोड हो ।

२.२.३ कोड मिश्रण

वक्ताले एउटै सन्दर्भमा भाषिक अभिव्यक्ति गर्दा एकभन्दा बढी भाषिक भेद वा भाषाका कोडहरूको प्रयोग एउटै सङ्कथनमा गर्दछ, भने त्यसलाई कोड मिश्रण भनिन्छ (भण्डारी, पौड्याल, २०७२ : ४७) । यसरी सन्देश सम्प्रेषण गर्नको लागि दुई वा दुईभन्दा बढी भाषाको कोडहरू प्रयोग गर्नुलाई कोड मिश्रण भनिन्छ ।

कोड परिवर्तनको परिणामस्वरूप कोड मिश्रण उत्पन्न हुन्छ (अधिकारी, २०६७ : ४४) । यसरी कोड मिश्रणलाई कोड परिवर्तन कै उपजका रूपमा लिइन्छ । एउटा सन्दर्भमा प्रयोग भएको भाषिक सङ्कथनमा भिन्नभिन्न भाषिक भेद वा भिन्न भाषाका कोडको मिश्रण भएको स्थिति नै कोड मिश्रण हो । जस्तै: एकचु अल्ली पोलिटिकल पार्टीहरूले राष्ट्रको विकासका निम्ति आफ्नो पार्टी र कार्यकर्ताको विहेवियरमा चेन्ज गर्नुपर्छ तब मात्र राष्ट्रको डेभलपका निम्ति सहज इन्भारोमेन्ट बन्न जान्छ (भण्डारी, पौड्याल, २०७२ : ४७) । यस उदाहरणमा नेपाली र अङ्ग्रेजी भाषाको कोड मिश्रण भएको छ । यसरी एउटा भाषामा बोल्दै गर्दा अर्को भाषाको कोड मिश्रण गरी बोल्नु नै कोड मिश्रण हो । कोड मिश्रण एक भाषिक समुदायमा भन्दा बहुभाषिक समुदायका वक्ताले बढी मात्रामा प्रयोग गर्दछन् । कोड मिश्रणको प्रकृति हेर्दा नेपाली भाषामा अङ्ग्रेजी, हिन्दी, फारसी, उर्दू, भाषाका तथा नेपाल भित्रकै थारु, भोजपुरी, तामाङ राई, नेवार आदि भाषाका कोड मिश्रण अत्यधिक रूपमा पाउन सकिन्छ । कोड मिश्रण अशिक्षित समुदायमा भन्दा शिक्षित समुदायमा बढी मात्रामा हुने गरेको पाइन्छ ।

२.२.४ कोड परिवर्तन

खास सन्दर्भ वा विषय अनुसार एउटै सङ्कथनमा पनि एकभन्दा बढी भाषा वा भाषिक भेदको वैकल्पिक प्रयोगलाई कोड परिवर्तन भनिन्छ (अधिकारी, २०६७ : ४३) । यसरी एकभन्दा बढी भाषा वा भाषिक भेदको विकल्पको रूपमा कोड परिवर्तनलाई लिइन्छ । कोड परिवर्तन एउटै भाषाका भाषिक भेदहरूका बिच पनि हुन सक्छ (अधिकारी, २०६७ : ४३) । यसरी हेर्दा कोड परिवर्तन एउटै भाषा तथा भाषिक भेदहरूका बिचमा भएको पाइन्छ । वक्ताहरूका बिचमा संवादका क्रममा एउटा वक्ताले एउटा भाषा र अर्को वक्ताले अर्को भाषाको प्रयोग गर्दा कोड परिवर्तन हुन्छ (भण्डारी र पौड्याल, २०७२ : ४६) । कुनै दुई वक्ताका बिचमा आपसमा कुराकानी भई रहँदा भाषाको वैकल्पिक प्रयोगका रूपमा कोड परिवर्तन हुने गर्दछ । द्विभाषिक तथा बहुभाषिक वक्ताहरूको भाषिक अभिव्यक्तिमा कोड परिवर्तनको स्थिति भेटिन्छ; जस्तै: भोजपुरी भाषाका वक्ताहरूले भोजपुरी भाषाको प्रयोग गर्दा गर्दै नेपाली भाषाको प्रयोग गर्नु तथा नेपाली भाषाको प्रयोग गर्दा गर्दै भोजपुरी भाषाको प्रयोग गर्नु नै कोड परिवर्तन हो (भण्डारी, पौड्याल, २०७२ : ४६) । यसरी कोड परिवर्तन एउटा भाषाको विकल्पको रूपमा प्रयोग भई एक आपसमा भाषा सम्प्रेषणमा हुने देखिन्छ ।

२.२.५ भाषाका विभिन्न तहमा कोड मिश्रणको अवस्था

भाषामा शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य, वाक्य र अनुच्छेद तहसम्म कोड मिश्रण भएको पाउन सकिन्छ :

(क) शब्द/पदको तहमा कोड मिश्रण

रूपभन्दा माथिल्लो र पदावलीभन्दा तल्लो एकाइलाई पद भनिन्छ (न्यौपाने, २०६७ : १३७) । यो भाषिक अभिव्यक्तिको केन्द्रीय भूमिकामा भएको सार्थक एकाइ हो । सामान्यतया शब्द र पदलाई पर्यायका रूपमा प्रयोग गरिए पनि यी दुईमा पर्याप्त मात्रामा भिन्नता पाउन सकिन्छ । शब्द भाषाको कच्चा पदार्थ हो । यो परिपक्व भएपछि पद बन्दछ । भाषिक तत्त्वमा सबैभन्दा बढी कोड मिश्रण शब्द/पदको तहमा नै हुने गर्दछ । जस्तै: हाम्रो कलेजमा एक जना प्रोफेसर आएका थिए इन्डियाबाट (ग्रेट फल्स, २०७२ : २१) । यस उदाहरणमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण शब्द/पदको तहमा भएको छ ।

(ख) पदावलीको तहमा कोड मिश्रण

पदभन्दा ठुलो र उपवाक्यभन्दा सानो एकाइलाई पदावली भनिन्छ (न्यौपाने, २०६७ : १३८) । शब्द वा पदको योगबाट पदावलीको निर्माण हुन्छ । पदावलीमा एउटा मुख्य र अरू आश्रित पदहरू रहेका हुन्छन् । पदावलीको तहमा हुने कोड मिश्रणलाई यसरी देखाउन सकिन्छ । जस्तै: त्रिचन्द्र कलेजको स्थायी जागिर प्राइभेट क्याम्पसहरूमा पार्ट टाइम बाहेक पनि उनले ट्युसन सेन्टर पनि खोलेको थियो रे (ग्रेट फल्स, २०७२ : ७५) । यस उदाहरणमा अङ्ग्रेजीको कोड मिश्रण पदावली तहमा भएको छ ।

(ग) उपवाक्यको तहमा कोड मिश्रण

पदावलीभन्दा माथिल्लो र वाक्यभन्दा तल्लो भाषिक एकाइलाई उपवाक्य भनिन्छ (न्यौपाने, २०६७ : १३९) । उपवाक्यभित्र एउटा उद्देश्य र एउटा विधेय अनिवार्य रूपमा रहन्छन् । उपवाक्यको तहमा हुने कोड मिश्रणलाई यसरी देखाउन सकिन्छ । जस्तै: भन्छन्- युएसए भनेको यु स्टार्ट अगेन' हो (ग्रेट फल्स, २०७२ : २०३) । यस उदाहरणमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण उपवाक्यको रूपमा प्रयोग भएको छ ।

(घ) वाक्यको तहमा हुने कोड मिश्रण

उपवाक्यभन्दा माथिल्लो र सङ्कथनभन्दा तल्लो भाषिक एकाइलाई वाक्य भनिन्छ (न्यौपाने, २०६७ : १४५) । यसरी व्याकरणात्मक तहमा उपवाक्यभन्दा माथिल्लो र अनुच्छेद/सङ्कथन भन्दा तल्लो भाषिक एकाइलाई वाक्य भनिन्छ । वाक्यमा अनिवार्य तत्त्वका रूपमा उद्देश्य, कर्म, पूरक र क्रिया रहन्छन् भने ऐच्छिक तत्त्वका रूपमा क्रिया विशेषण रहन्छन् । वाक्यको तहमा हुने कोड मिश्रणलाई यसरी देखाउन सकिन्छ । जस्तै: आर यु कृष्ण ? (ग्रेट फल्स, २०७२ : १४) । यस उदाहरण अङ्ग्रेजीको कोड मिश्रण वाक्यको तहमा भएको छ ।

(ङ) अनुच्छेद/सङ्कथनको तहमा हुने कोड मिश्रण

वाक्यभन्दा माथिल्लो भाषिक एकाइलाई सङ्कथन भनिन्छ (न्यौपाने, २०६७ : १४५) । यसरी वाक्यभन्दा ठुलो र सङ्कथनभन्दा सानो एकाइलाई अनुच्छेद भनिन्छ । वाक्यको समूहबाट निर्मित सिङ्गो अभिव्यक्तिलाई अनुच्छेद भनिन्छ । यसमा रूपदेखि वाक्यसम्मका सबै एकाइहरू आएका हुन्छन् । अनुच्छेद तहमा हुने कोड मिश्रणलाई यसरी देखाउन सकिन्छ । जस्तै: त्यो काउन्टर वालाले कम्प्युटरमा हेरेर मलाई सोधेको त थियो 'टिकट

रिजर्ब' बारे तर मैले नै छैन भने (ग्रेट फल्स, २०७२ : १५) । यस उदाहरणमा अङ्ग्रेजीको कोड मिश्रण सङ्कथन/अनुच्छेदको रूपमा भएको छ ।

२.२.६ कोड मिश्रण र कोड परिवर्तनबिच समानता र भिन्नता

अभिव्यक्तिका क्रममा आवश्यकता अनुसार दुई वा दुईभन्दा बढी भाषाको कोड वैकल्पिक रूपमा प्रयोग हुने अवस्थालाई कोड परिवर्तन भनिन्छ । भाषिक अभिव्यक्तिका क्रममा एउटा भाषाको कोड अर्को भाषामा मिसाएर प्रयोग गर्नुलाई कोड मिश्रण भनिन्छ । कोड मिश्रण र कोड परिवर्तनबिच एक आपसमा अन्योन्याश्रित सम्बन्ध रहेको छ । कोड मिश्रण र कोड परिवर्तन दुबै द्विभाषिक तथा बहुभाषिक समाजमा देखा पर्दछ । कोड परिवर्तनकै उपजका रूपमा कोड मिश्रण देखा पर्ने भएकाले यिनीहरूबिच समान उद्देश्य हुन्छन् । कोड मिश्रण तथा कोड परिवर्तन दुबैमा समाजको परिवेशले प्रभाव पार्दछ । कोड मिश्रण तथा कोड परिवर्तन दुबै अशिक्षित समुदायमा भन्दा शिक्षित समुदायमा बढी प्रयोग हुने गर्दछ । दुबैको प्रयोग एक अर्को भाषामा भएको आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्नु हो । कोड मिश्रण र कोड परिवर्तन दुबै सामाजिक भाषाविज्ञानअन्तर्गत अध्ययन गरिन्छ । कोड मिश्रण र कोड परिवर्तनको यति धेरै समानता हुँदा हुँदै केही भिन्नता पनि छन् । जसमा कोड मिश्रण आंशिक परिवर्तन हो भने कोड परिवर्तन पूर्ण परिवर्तन हो । त्यस्तै गरी कोड मिश्रण अनौपचारिक प्रकृतिको हुन्छ भने कोड परिवर्तन औपचारिक किसिमको हुन्छ । यसरी कोड मिश्रण र कोड परिवर्तनबिच निकै समानता र केही मात्रामा भिन्नता रहेको देखिन्छ ।

आजको विश्वव्यापीकरणको युगमा एउटा मात्र भाषाले बृहत् ज्ञानको भण्डारलाई समेट्न सक्दैन । विज्ञान र प्रविधिका क्षेत्रमा हुने नयाँ-नयाँ आविष्कार, खोज, अनुसन्धानले दिन प्रतिदिन नयाँ-नयाँ शब्दहरूको सृजना गरिरहेका हुन्छन् । भाषामा उत्पादनशील र परिवर्तनशील तथा यादृच्छिक आदि विशेषताहरू हुन्छन् । जसले गर्दा भाषा समय सापेक्ष परिवर्तन भइरहन्छन् । आजका मानिसहरू समय सापेक्ष एकभन्दा बढी भाषामा रमाउने गर्दछन् । जसको कारणले भाषामा कोड परिवर्तन र कोड मिश्रण हुने गर्दछ । आजभोलि अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापीकरणले प्रायः भाषाहरूमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण भएको पाइन्छ । त्यस्तै गरी विभिन्न रीतिरिवाज, कला र संस्कृति, सूचना तथा सञ्चारको तीव्र विकास, पाश्चात्य संस्कृतिको बढ्दो प्रभाव, वैदेशिक रोजगारी आदि कारणले एक भाषामा अर्को भाषाको कोड मिश्रण हुने गरेको देखिन्छ । आजको बहुभाषिक जगत्का भाषा साहित्यलाई उच्च कोटिको बनाउन तथा साहित्यमा नवीन प्रयोग गर्न कोड मिश्रण हुने गरेको पाइन्छ ।

अध्याय तिन

शोध विधि र अध्ययन प्रक्रिया

प्रस्तुत शोध कार्यलाई निश्चित उद्देश्यमा पुऱ्याउनको लागि शोध विधिले अहम् भूमिका खेल्ने गर्दछ । कुनै पनि अनुसन्धान कार्यमा शोध विधि एक महत्त्वपूर्ण अङ्गका रूपमा रहेको हुन्छ । यस अध्ययनलाई उद्देश्यसम्म पुऱ्याउनको लागि वर्णनात्मक, विश्लेषणात्मक, पुस्तकालयीय र व्याख्यात्मक विधिमा केन्द्रित गरिने छ । यस अध्ययनमा तथ्याङ्क सङ्कलन प्राथमिक र द्वितीयक स्रोतमा आधारित विधिको प्रयोग गर्दै 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणको अध्ययनमा केन्द्रित रहेको छ ।

३.१ तथ्याङ्क सङ्कलन विधि

अनुसन्धानका क्रममा आवश्यक पर्ने सामग्री जम्मा गर्ने प्रविधि नै तथ्य वा तथ्याङ्क सङ्कलन विधि हो (बन्धु, २०७०:२१) । शोध कार्यलाई सहज रूपमा सम्पन्न गर्नको लागि सामग्री जम्मा गर्ने पद्धति नै तथ्याङ्क सङ्कलन विधि हो । विधिअन्तर्गत सिद्धान्ततः वर्णनात्मक विधि, सर्वेक्षण विधि, क्षेत्रीय अध्ययन विधि, प्रयोगात्मक विधि, भाषा प्रयोगशाला विधि, तुलनात्मक विधि, क्रियात्मक अनुसन्धान विधि, अन्तःप्रेक्षात्मक विधि, समस्या अध्ययन विधि, जातिभाषिक अध्ययन विधि पाइन्छन् । तीमध्ये यस शोधमा मूलतः वर्णनात्मक र पुस्तकालयीय अध्ययन विधिको अधिकतम प्रयोग गरिएको छ ।

३.१.१ वर्णनात्मक विधि

वर्णनात्मक विधि भाषिक अनुसन्धानका सामान्य विधिमध्ये एक महत्त्वपूर्ण अध्ययन विधि हो । यस विधिमा प्राप्त तथ्याङ्कको वर्णन गर्ने कार्य गरिन्छ । यस विधिमा वर्तमान समयका समस्यासँग सम्बन्धित भाषिक तथ्य, तथ्याङ्क वा सामग्री सङ्कलन गरी तिनको वर्गीकरण, विश्लेषण वा व्याख्या र मूल्याङ्कन गरी निष्कर्ष निकालिन्छ (भण्डारी, २०७१) । यसरी हेर्दा यो विधिमा वर्तमान समयको मात्र अध्ययन गरी निष्कर्ष निकालिन्छ । वर्णनात्मक विधिको प्रयोगद्वारा विद्यार्थी स्वयम्लै जनसङ्ख्याका रूपमा मानेर पठन क्षमता, लेखन क्षमता, उच्चारण स्थिति, उपलब्धि मापन आदि पक्षको मापन गर्न सकिन्छ । साथै शिक्षण क्रियाकलापसँग सम्बन्धित व्यक्तिहरूलाई जनसङ्ख्याका रूपमा लिएर प्राप्त तथ्यको विश्लेषण गरी निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ । अतः वर्णनात्मक विधि वर्तमान

समस्यासँग मात्र सम्बन्धित भएर भाषिक अनुसन्धान गर्ने एक महत्त्वपूर्ण वैज्ञानिक विधि हो ।

३.१.२ वर्णनात्मक विधिका चरण

वर्णनात्मक विधिको प्रयोग गरी भाषिक अनुसन्धान गर्दा निम्न चरणहरूको अवलम्बन गर्न सकिन्छ :

(क) समस्या पहिचान

सर्वप्रथम अनुसन्धानकर्ताले समस्याको पहिचान गर्नु पर्दछ । समस्याको पहिचान गर्नु अनुसन्धान कार्यको पहिलो महत्त्वपूर्ण कार्य हो । समस्याको पहिचान पश्चात् तिनको निराकरणका लागि अनुसन्धान गरिने हुनाले विषय क्षेत्र र शीर्षक चयनसँगै समस्याको पहिचान गर्नु र आवश्यक भए शीर्षकलाई परिमार्जन गर्नु वर्णनात्मक विधिको पहिलो चरण हो ।

(ख) उद्देश्य निर्धारण

शोध कार्यलाई निष्कर्षमा पुऱ्याउनको लागि उद्देश्यको निर्धारण गर्नु अति आवश्यक हुन्छ । समस्याकथनमा प्रस्तुत गरिएका प्रश्नको उत्तर वा समाधान गर्नु नै शोधकार्यको मुख्य उद्देश्य रहेको हुन्छ । समस्या समाधानका लागि उद्देश्य निर्धारण गर्नु वर्णनात्मक विधिको दोस्रो महत्त्वपूर्ण चरण हो ।

(ग) चलहरूको निर्धारण तथा नमुना छनोट

अनुसन्धानमा चलहरूको निर्धारण ठिक किसिमले गर्नुपर्दछ । अनुसन्धानको क्षेत्र कति हो ? अनुसन्धानको शीर्षकसँग सम्बन्धित चलहरू कुन कुन हुन् ? अनुसन्धान विषयको कुन पक्षसँग कुन कुन चलहरू सम्बन्धित छन् ? आदि कुरामा अनुसन्धानकर्ता प्रस्ट हुनुपर्दछ । यसको स्पष्ट निर्धारण पछि मात्र नमुना छनोट गर्नु पर्दछ । अनुसन्धानलाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक बनाउन यस चरणले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने गर्दछ । वर्णनात्मक विधिको यो तेस्रो चरण हो ।

(घ) तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषण

अनुसन्धान कार्यलाई व्यवस्थित गर्नको लागि अन्तर्वार्ता, अनुसूची, मतावली, चिन्हाङ्कन सूची जस्ता प्रश्नावली पद्धतिद्वारा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने गरिन्छ । प्राप्त सामग्रीको सङ्कलन र सङ्कलित सामग्रीको विश्लेषण गर्ने काम यस चौथो चरणमा गर्ने गरिन्छ । वर्णनात्मक विधिको यो एक महत्त्वपूर्ण चरण हो ।

(ङ) प्रतिवेदन निर्माण

समस्याको पहिचान, उद्देश्य निर्धारण, पूर्वकार्यको अध्ययन, सामग्री सङ्कलन र तिनका व्याख्या विश्लेषण पश्चात् निष्कर्षको सम्पूर्ण प्रक्रिया पूरा गरेपछि अनुसन्धान कार्यलाई अन्तिम रूप प्रदान गर्न प्रतिवेदन तयार गरिन्छ । यो वर्णनात्मक विधिको अन्तिम चरण हो ।

३.१.३ वर्णनात्मक विधिका विशेषताहरू

भाषिक अनुसन्धानका विधिहरूमध्ये वर्णनात्मक विधि एक महत्त्वपूर्ण विधि हो । यसले वर्तमान समयको अध्ययन गरी तथ्यहरू उजागर गर्ने गर्दछ । यस विधिका विशेषताहरू निम्न रहेका छन् :

- भाषिक अनुसन्धानको सामान्य विधि वर्णनात्मक विधि हो ।
- सत्य र वास्तविक सामग्री सङ्कलन गरी तिनलाई शुद्ध, पूर्वाग्रहरहित, निश्चित र विश्वस्त तरिकाले परीक्षण र विश्लेषण गरी निष्कर्ष निकालिने हुँदा वस्तुगत र वैज्ञानिक हुनु यस विधिको महत्त्वपूर्ण विशेषता हो ।
- वर्णनात्मक विधि समसामयिक विषयसँग सम्बन्धित हुन्छ ।
- चलहरू सहज रूपमा प्राप्त गर्न सक्नु यस विधिको अर्को विशेषता हो ।
- वर्णनात्मक विधिबाट गरिने अनुसन्धान कार्यमा आगमनात्मक र निगमनात्मक दुबै पद्धतिको प्रयोग गर्न सकिन्छ ।
- विशेषतः यस विधिमा तथ्याङ्कको विश्लेषण गरिन्छ, तिनको तालिकीकरण, सारिणीकरण, प्रतिशत, मध्यमान, औषत, मानक विचलन आदि तथ्याङ्कीय पक्षको अध्ययन गरिन्छ ।

३.२ तथ्याङ्क सङ्कलनका स्रोतहरू

अनुसन्धानका लागि आवश्यक पर्ने तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने क्षेत्र तथ्याङ्क सङ्कलनका स्रोतहरू हुन् । अनुसन्धान कार्य गर्नुपूर्व तथ्याङ्क सङ्कलनका स्रोतहरूको पहिचान गर्नुपर्दछ । अनुसन्धानमा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने स्रोतहरू मुख्यतः प्राथमिक स्रोत र द्वितीयक स्रोत गरी दुई प्रकारका छन् :

३.२.१ प्राथमिक स्रोत

अनुसन्धाता आफैँ सम्बन्धित क्षेत्रमा गई सामग्री सङ्कलन गर्ने स्रोतलाई प्राथमिक स्रोत भनिन्छ । अर्थात् अनुसन्धाताले अनुसन्धानका स्रोतबाट आवश्यक सामग्री खोज्ने पहिलो स्रोत नै प्राथमिक स्रोत हो (भण्डारी, २०७१) । यसरी अनुसन्धानको लागि स्वयम् अनुसन्धाताले पहिलोपटक सङ्कलन गरेको सामग्री नै प्राथमिक स्रोतको सामग्री हो । प्राथमिक स्रोतका सामग्रीका रूपमा प्राचीन अभिलेख, सर्वेक्षण, अवलोकन, प्रश्नावली, अन्तर्वार्ता, विभिन्न प्रतिवेदनमा प्राप्त सूचना, कृति, पाठ्यपुस्तक, सम्बन्धित पाठ्यक्रम, इन्टरनेट आदि पर्दछन् ।

प्रस्तुत शोधकार्य 'ग्रेट फल्स' उपन्यासको अध्ययनमा केन्द्रित रहेकाले प्राथमिक स्रोतको सामग्रीअन्तर्गत उपन्यासकार कृष्ण धरावासीद्वारा लिखित 'ग्रेट फल्स' उपन्यास तथा काठमाडौँ उपत्यकाका पाठकहरू, पेसारत (प्राध्यापक, लेखक, शिक्षक) गरी २० जना व्यक्तिहरूलाई लिइएको छ ।

३.१.२ द्वितीयक स्रोत

अनुसन्धानमा प्राथमिक स्रोतबाट मात्र सामग्री सङ्कलन गर्दा अपुग भएको अवस्थामा द्वितीयक स्रोतबाट सामग्री सङ्कलन गरिन्छ (भण्डारी, २०७१) । अनुसन्धानमा अपुग भएका सामग्री अन्य पहिले नै प्रयोग भईसकेका सामग्रीलाई द्वितीयक स्रोतका सामग्री भनिन्छ । द्वितीयक स्रोतमा अरूले गरेका अनुसन्धान, दैनन्दिनी, जीवनीकृत, व्यक्तिगत आलेख, विभिन्न अभिलेख, अनुसन्धानसँग सम्बन्धित पूर्वकार्य, पुस्तक, लेख आदि पर्दछन् ।

प्रस्तुत शोधकार्यको शीर्षकसँग सम्बन्धित पुस्तक, लेख, शोधपत्र, शोधनिर्देशक तथा विशेषज्ञको सहयोगमा निर्मित प्रश्नावली, पत्रपत्रिका, जर्नलहरू, इमेल, इन्टरनेट आदिलाई द्वितीयक स्रोतको सामग्रीका रूपमा लिइएको छ ।

३.३ व्याख्या र विश्लेषण

अनुसन्धान कार्य गर्दा विभिन्न सिद्धान्त र पद्धतिका आधारमा सङ्कलित सामग्रीको व्याख्या र विश्लेषण गरिन्छ । यस क्रममा सङ्कलित सामग्रीको सम्पादन गर्ने, सम्पादित सामग्रीलाई व्यवस्थित रूपमा राख्ने, सङ्गठन गर्ने, तिनलाई सङ्केतका रूपमा कोडीकृत गर्ने, विभाजन गर्ने र वर्गीकरण गर्ने, अध्ययन र प्रस्तुतीकरणका निम्ति तालिकाहरूमा राख्ने, आरेख र आलेखहरू अनि नक्सा र चित्रहरू तयार गर्ने कामहरू हुन्छन् (बन्धु, २०७०:६४) । यसरी उपर्युक्त सैद्धान्तिक परिप्रेक्ष्यमा यस शोधअन्तर्गत शोध अध्ययन गर्दा प्राप्त तथ्याङ्कलाई विविध आधारमा वर्गीकरण गरी प्रस्तुत गर्न सकिन्छ । प्रस्तुत शोध अध्ययनमा 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई भाषातत्त्व (नाम, विशेषण, क्रिया र वाक्य) का आधारमा पहिचान गरिएको छ र भाषिक तह शब्द, पद, पदावली, उपवाक्य र वाक्यलाई आधार मानी त्यसको व्याख्या र विश्लेषण गरिएको छ । साथै असम्भाव्य नमुना छनोटमा परेका २० जना पाठक तथा अन्य व्यक्तिको धारणा एवम् प्रतिक्रियाको आधारमा प्रयुक्त उपन्यासमा कोड मिश्रण हुनुका कारण पहिल्याइएको छ ।

यस शोधमा 'ग्रेट फल्स' उपन्यासको पठन पुनर्पठन गरियो । तत्पश्चात् प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई रेखाङ्कन, टिपोट, वर्णानुक्रमिक सूची तयार गरियो । पदवर्गका आधारमा कोडहरूलाई छुट्याउने काम गरियो । तत्पश्चात् प्रतिशत सङ्ख्यामा तोक्ने काम भयो । साथै नेपाली साहित्य क्षेत्रमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण हुनुका कारणहरूलाई प्राप्त मतावलीको आधारमा व्याख्या विश्लेषण गरी उक्त उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण हुनुका कारणहरू र उपयुक्तता पहिल्याइ मतावलीबाट आएको अभिमतलाई निष्कर्षको रूपमा राखिएको छ ।

अध्याय चार

व्याख्या तथा विश्लेषण

४.१ 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अध्ययन

'ग्रेट फल्स' उपन्यासको रचयिता स्थापित लेखक कृष्ण धरावासी हुन् । उनको यो उपन्यास वि.सं. २०७२ सालमा प्रकाशित भएको हो । संसारभरिका मानिसले अमेरिकालाई ग्रेट देख्छन् । जीवनमा एकपटक सबैले पुग्ने रहर साँचेका हुन्छन् । अनेक दुःख र लाखौं खर्च गरेर वैधानिक वा अवैधानिक मार्गबाट अमेरिका पुग्छन् । प्रायः सबैले सुरुमा हेरेर, घुमेर फर्कने सोचेका हुन्छन् । तर जब उनीहरू अमेरिका पुग्छन् थाहै नपाई विस्तारै पस्तै, फस्तै जान्छन् । आफ्नो देश फर्किन्छु भन्न कहिल्यै छोड्दैनन् तर उनीहरू कहिल्यै फर्किन सक्तैनन् । किन सक्तैनन् भन्ने कुराको वास्तविक चर्चा यस उपन्यासमा लेखकले गरेका छन् । उनको मतमा जब मानिस यस देशमा आउँछ, र फस्छ त्यो फसाइ नै ग्रेट हो । यस उपन्यासको नामाकरण अमेरिका घुम्न गएको बेला अमेरिकाको एक पर्यटकीय स्थल 'ग्रेट फल्स' (जुन पोटामेक नदी एकै ठाउँबाट छाँगे भएर खसेको स्थान) भ्रमण गरेपछि लेखकले घरमा आएर सो ठाउँको चर्चा गरेपश्चात् छोरो अपूर्वको सल्लाह अनुरूप 'ग्रेट फल्स' राखिएको स्वयम् लेखकले चर्चा गरेका छन् । वास्तविकता चित्रण गर्नको लागि केही काल्पनिक र केही वास्तविक पात्रहरूलाई उभ्याएर यस उपन्यासमार्फत वास्तविक जीवन भोगाइको अनुभव लेखकले पस्किएका छन् ।

यो उपन्यास 'सत्र' अध्यायमा विभक्त छ । अध्याय एक, दुई, नौ र बाह्रमा धेरै मात्रामा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण भएको पाइन्छ, भने अन्य अध्यायमा न्यून मात्रामा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण भएको पाइन्छ । जसलाई छुट्टाछुट्टै यसप्रकार अध्ययन गरिएको छ :

४.१.१ अध्याय एक शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

'अध्याय एक' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद,पदावली र वाक्यका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय एक’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अङ्ग्रेजी	ना.	डलर	ना.
अफिस	ना.	डिभोर्स	ना.
अस्पताल	ना.	ड्राइभर	ना.
इमेल	ना.	नर्स	ना.
एयरपोर्ट	ना.	पुलिस	ना.
कम्प्युटर	ना.	प्रिन्ट	क्रि.
कलेज	ना.	प्रोजेक्टर	ना.
काउन्टर	ना.	प्लास्टिक	ना.
कार्ड	ना.	प्लेटफर्म	ना.
गुड	वि.	प्लेन	ना.
गेट	ना.	फिल्म	ना.
टिकट	ना.	फेसबुक	ना.
टिटी	ना.	फोन	ना.
टर्मिनल	ना.	प्लाइट	ना.
टुल	ना.	बजेट	ना.
ट्याक्सी	ना.	बुद्धिष्ट	वि..
ट्रेन	ना.	बेन्च	ना.
ट्र्याक	ना.	भाइबर	ना.

माइन्ड	ना.
मिनट	ना.
मेल	ना.
मेल	ना.
मेट्रो	ना.
मोबाइल	ना.
मोड	वि.
म्याप	ना.

युनिभर्सिटी	ना.
लोगो	ना.
सिट	ना.
सिडी	ना.
स्टेसन	ना.
होटल	ना.

४.१.१.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय एक’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

आलिडटन लाइब्रेरी	ना.प.
एम ट्रयक	ना.प.
गो ब्याक	क्रि.प.
ट्याक्सी ड्राइभर	ना.प.
ट्राक बोर्ड	ना.प.
पुलिस बुथ	ना.प.
बर्ड कलेज	ना.प.

माउन्ट एभरेष्ट	ना.प.
मिटिड कार्ड	ना.प.
मेट्रो ट्रेन	ना.प.
मेट्रो स्टेसन	ना.प.
सिनियर नर्स	ना.प.

४.१.१.३ वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय एक’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । वाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई वाक्य संरचना छुट्याएर प्रस्तुत गरिएको छ :

- आर यु कृष्ण ? (सरल वाक्य)
- इट्स स्योर । (सरल वाक्य)
- थ्याङ्क यु । (सरल वाक्य)

४.१.२ अध्याय दुई शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दुई’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद,पदावली र वाक्यका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.२.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दुई’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अस्कोट	ना.	क्याम्प	ना.
अलजेब्रा	ना.	क्याम्पस	ना.
एएनए	ना.	ट्याग	ना.
एक्जिट	क्रि.	डाइबिटिज	ना.
कफी	ना.	डायल	क्रि.
कार	ना.	डिप्रेसन	ना.
क्यामेरा	ना.	डिम्पल	ना.

डिस्टर्व	क्रि.
ड्राइभिड	क्रि.
नन भेज	वि.
पलड	ना.
पार्किड	क्रि.
पार्क	ना.
पावर	वि.
पोर्क	ना.
पोज	ना.
प्राइमरी	वि.
प्रोग्राम	ना.
प्याकेट	ना.
प्लिज	क्रि.वि.
प्लेट	ना.
फ्रेस	वि..
फ्यान	ना.
फ्यालड	ना.
बड्कर	ना.
बिपु	ना.
ब्याग	ना.
ब्यानर	ना.

भेज	वि.
भ्यान	ना.
रिड	क्रि.
रिडर	ना.
लाइसेन्स	ना.
लाउड	वि.
लिफ्ट	ना.
लबी	ना.
साइकल	ना.
साइज	ना.
साउन्ड	ना.
सरी	वि.
स्कूल	ना.
स्टाटस	ना.
स्टेरिड	ना.
स्टोर	ना.
स्न्याक्स	ना.
स्वेटर	ना.
हाफ	वि.

४.१.२.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दुई’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अनरिड म्यासेज	वि.प.	ब्रेक फास्ट	ना.प.
गार्डन अफ द गड्स	ना.प.	ब्लाक टी	वि.प.
ग्लास जुस	ना.प.	भाइबर एड	ना.प.
जङ्क फुड	वि.प.	मिडियम साइज	वि.प.
ट्युसन सेन्टर	ना.प.	मोबाइल अफ	वि.प.
डिनर प्रोग्राम	ना.प.	म्यासेज बक्स	ना.प.
पार्ट टाइम	वि.प.	रोयल गर्ज	वि.प.
प्राइभेट कलेज	ना.प.	सिमिफ्रिड स्कुल	ना.प.
प्राइभेट क्याम्पस	ना.प.	हेभी ब्रेक फास्ट	वि.प.
बाथरुम	ना.प.		

४.१.२.३ वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दुई’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । वाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई वाक्य संरचना छुट्याएर प्रस्तुत गरिएको छ :

- गुड मर्निङ । (सरल वाक्य)

४.१.३ अध्याय तिन शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय तिन’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.३.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय तिन’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अङ्कल	ना.	पिएचडी	ना.
इन्टरनेट	ना.	बाइ	ना.
इलेक्ट्रोनिक	वि.	बिजी	वि.
एसएमएस	ना.	युट्युव	ना.
चेक	क्रि.	विकेन्ड	ना.
च्याट	क्रि.	सेमिनार	ना.
ट्रान्जिट	ना.	स्टेटमन्ट	ना.
ड्युटी	ना.	हलिउड	ना.
डिप्रेसिब	वि.	हन्टिङ्टन	ना.
डि.भी.	ना.		
म्याडम	ना.		

४.१.३.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय तिन’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

गर्ल फ्रेन्ड	ना.प.	बोर्डिड पास	ना.प.
गुड फ्राइडे	वि.प.	ब्लड क्यान्सर	ना.प.
ग्यास स्टेसन	ना.प.	ब्लाक लेबल ग्लास	वि.प.
टिन एज	वि.प.	मुड अफ	वि.प.
फिल्म द लाइक अफ पाइ	ना.प.	रेस्टुरा बुँक	ना.प.
फोन नम्बर	ना.प.	लग आउट	क्रि.प.
बाथरुम	ना.प.	स्टेफिन कमेनस्की	ना.प.
बेस क्याम्प	ना.प.		

४.१.४ अध्याय चार शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चार’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद, पदावली र वाक्यका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.४.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चार’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ७

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अपार्टमेन्ट	ना.
आइफोन	ना.
एयरलाइन्स	ना.
किचेन	ना.
कन्ट्रोल	क्रि.
क्लिक	क्रि.
क्लोजेट	ना.
टाइप	क्रि.
ट्रुङ्क	ना.
ट्रयास	ना.
टि.भी.	ना.
डिलिट	क्रि.
डेटिड	ना.
नेट	ना.
पासवर्ड	ना.

प्लक	ना.
फ्रिज	ना.
बेड	ना.
बैङ्क	ना.
ममी	ना.
मिस	क्रि.
रिम्यारिज	ना.
सेयर	क्रि.
सेलेक्ट	क्रि.
सोफासेट	ना.
स्टोर्स	ना.
हग	क्रि.
हट	वि.
हस्वेन्ड	ना.

४.१.४.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चार’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ८

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

इमेल सेन्ड	क्रि.प.	सपिड मल	ना.प.
टी टेबल	ना.प.	सेन्ट आइटम	वि.प.
ब्रेक अफ	क्रि.प.	एलेक्ट अफ	क्रि.प.
भ्वाइस मेल	ना.प.	स्टेप मदर	ना.प.
वेस्ट रुम	ना.प.	स्टेप फ्राइर	ना.प.
लिभिड रुम	ना.प.		

४.१.४.३ वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चार’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । वाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई वाक्य संरचना छुट्याएर प्रस्तुत गरिएको छ :

- हाइ हाउ आर यु ह्याव गुड डे (सरल वाक्य)
- यु वेलकम (सरल वाक्य)

४.१.५ अध्याय पाँच शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय पाँच’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.५.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय पाँच’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ९

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अपलोड	क्रि.
गिटार	ना.
ग्लोबस	ना.
टिम	ना.
डेसिबल	ना.
बर्थडे	ना.
म्युजिक	ना.
म्युजियम	ना.

रेमिट्यान्स	ना.
लविड	वि.
विहङ्गम	ना.
सेल्सियस	ना.
स्टेज	ना.
स्पोर्टस	ना.

४.१.५.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय पाँच’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १०

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

एसोसिएसन अफ नेप्लिस इन भिड ब्रेस्ट अमेरिकन	ना.प.
जिरो प्वाइन्ट	वि.प.
नेप्लिज एसोसिएसन इन साउथ इस्टअमेरिका	ना.प.
ब्यालेट बक्स	ना.प.

फ्रिडम हाउस	ना.प.
स्पोर्टस ग्लोबस	ना.प.
स्विच अफ	क्रि.प.
ट्वाइट हिमालयन टेलिभिजन	ना.प.

४.१.६ अध्याय छ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय छ’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.६.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय छ’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ११

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

आइरन	ना.	रिसेप्सनिस्ट	ना.
कम्पनी	ना.	रेकर्ड	क्रि.
बोर्डर	ना.	सपिड सेन्टर	ना.
मेडल	ना.	सुटकेस	ना.
रिल	ना.		

४.१.६.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय छ’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १२

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

एन्टी करप्सन मुभमेन्ट	वि.प.
मुड अफ	वि.

४.१.७ अध्याय सात शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सात’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.७.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सात’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १३

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

इन्टरभ्यु	ना.
एन आरएन	ना.
ग्रिन कार्ड	ना.
माइग्रेन	वि.
सिनेटर	ना.

४.१.८ अध्याय आठ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय आठ’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.८.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय आठ’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १४

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

केमार्ट	ना.	ट्रली	ना.
कोल्स	ना.	म्यानेजर	ना.
क्रेडिट	ना.	लेक्चर	ना.
जिपिएस	ना.		

४.१.८.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय आठ’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १५

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

कम्युनिटी सेन्टर	ना.प.
ग्यास स्टेसन	ना.प.
ग्रासरी स्टोर्स	ना.प.
सब वे	ना.प.
सेभेन इलेभेन	ना.प.

४.१.९ अध्याय नौ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय नौ’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद,पदावली र वाक्यका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.९.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय नौ’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १६

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

इलिजिबल	वि.	बी.ए.	ना.
इन्स्युरेन्स	ना.	भिसा	ना.
एक्सलेटर	ना.	मास्टर	ना.
कर्नफ्ल्याक्स	ना.	मोर्गज	ना.
टेस्ट	ना.	लर्नर्स	ना.
डाक्टर	ना.	लिस्ट	ना.
पेस्ट	ना.	सिरियल	ना.
फिट	वि.	सेक्सी	वि.
फ्रोजन	वि.	स्टार्ट	क्रि.
बिस्कुट	ना.	स्यानट्विच	ना.
ब्रेक	ना.	हर्न	ना.
ब्रेड	ना.	हाइस्कूल	ना.
ब्रस	ना.		

४.१.९.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय नौ’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १७

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

स्टेज बाथरुम	वि.प.	प्लस टु	ना.प.
क्लक आउट	वि.प.	रिजर्भ पार्किङ	वि.प.
क्लब इन	वि.प.	सोसल कार्ड	वि.प.
गेस पेपर	ना.प.	सोसियल सेक्युरिटी	वि.प.
ट्रेड युनियन	ना.प.	हेलमेट मास्टर	ना.प.
ड्राइभिङ लाइसेन्स	ना.प.	हेल्थ इन्स्योरेन्स	ना.प.
नाइट ड्युटी	वि.प.		

४.१.९.३ वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय नौ’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । वाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई वाक्य संरचना छुट्याएर प्रस्तुत गरिएको छ :

- ओ के ! सि यु टुमरो । (सरल वाक्य)
- यु स्टार्ट एगेन (सरल वाक्य)
- सरी ! ट्राइ एगेन । (सरल वाक्य)

४.१.१० अध्याय दस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दस’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१०.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दस’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १८

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

इस्टर	ना.	पासपोर्ट	ना.
किबोर्ड	ना.	युनिकोड	ना.
क्लब	ना.	हलोइन	ना.
क्यारियर	ना.		
क्रिसमस	ना.		

४.१.१०.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दस’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. १९

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

भयालेन्स्टाइन डे	ना.प.
थ्याङ्क गिभिड डे	ना.प.
फादर्स डे	ना.प.
मदर्स डे	ना.प.

४.१.११ अध्याय एघार शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय एघार’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.११.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय एघार’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २०

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अनलाइन	वि.
ट्रान्सलेट	क्रि.
पार्टनर	ना.
लाइब्रेरी	ना.

४.१.११.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय एघार’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २१

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

क्युनिटी सेन्टर	ना.प.
स्टिल फ्याक्ट्री	ना.प.
रेस्टन कम्युनिटी सेन्टर	ना.प.

४.१.१२ अध्याय बाह्र शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद,पदावली र वाक्यका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१२.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २२

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

अर्डर	ना.	मेडिसिन	ना.
अफलाइन	वि.	लन्च	ना.
इगो	ना.	रोमान्टिक	वि.
कप	ना.	रोमान्स	ना.
ग्याप	ना.	समर	ना.
पासवर्ड	ना.	सरप्राइज	वि.
फोटोकपी	ना.	स्केटिङ	ना.
ब्रान्ड	वि.	स्टिमर	ना.
भिआइपी	वि.		

४.१.१२.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २३

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

गुड नाइट	वि.प.	लुकिङ ग्लास	ना.प.
ग्रीन टी	ना.प.	लेबर क्लास	ना.प.
नो प्रोब्लम	वि.प.	सेक्युरिटी चेकिङ	ना.प.
म्यासेज च्याट्टि	ना.प.		

४.१.१२.३ वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । वाक्यका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी कोडहरूलाई वाक्य संरचना छुट्याएर प्रस्तुत गरिएको छ :

- हाइ कृष्ण ! आइ ह्याव न्यु म्यासेज फर यु (सरल वाक्य)
- ह्वाट्स द्याट । (सरल वाक्य)

४.१.१३ अध्याय तेह्र शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय तेह्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१३.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय तेह्र’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २४

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

एफएम	ना.
------	-----

४.१.१३.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय तेह्र’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २५

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

आर्ट म्युजियम	ना.प.
---------------	-------

४.१.१४ अध्याय चौध शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चौध’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१४.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चौध’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २६

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

क्लिक	क्रि.
-------	-------

४.१.१४.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चौध’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २७

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

चेक अप	क्रि.प.
--------	---------

४.१.१५ अध्याय पन्ध्र शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय पन्ध्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१५.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय पन्ध्र’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २८

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

इन्जिनियर	ना.	रेडियो	ना.
क्यासिनो	ना.	ह्वलचियर	ना.
क्लोरेस्ट्रोल	ना.		
पाइलट	ना.		

४.१.१५.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय पन्ध्र’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. २९

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

एराइभल भिसा	ना.प.	लिभिड टुगेदर	क्रि.प.
जेट मेकानिक्स	ना.प.	सब टाइटल	ना.प.
युएस आर्मी	ना.प.		

४.१.१६ अध्याय सोह शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सोह’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१६.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सोह’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३०

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

क्यालेन्डर	ना.
पोस्टर	ना.

४.१.१६.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सोह’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३१

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

टी टेबल	ना.प.
नाइट क्लब	ना.प.
लिभिड रुम	ना.प.
स्क्रिनिड पोस्ट	ना.प.

४.१.१७ अध्याय सत्र शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सत्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू शब्द/पद र पदावलीका तहमा रहेका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

४.१.१७.१ शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सत्र’ शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । शब्द/पदका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई शब्दवर्ग छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३२

शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

करेज	ना.
कम्युनिकेसन	ना.
पेन्सन	ना.
सर्टिफिकेट	ना.
सिटिजनसिप	ना.
रिटायर्ड	क्रि.

४.१.१७.२ पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय सत्र’ शीर्षकमा पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । पदावलीका तहमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई पदावलीका प्रकार छुट्याएर तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३३

पदावलीका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

क्रेडिट ट्रान्सफर	क्रि.प.
फाइब सी	ना.प.

अध्याय पाँच
व्याख्या विश्लेषण

५.१ 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको विश्लेषण

प्रस्तुत उपन्यासका सत्र उपशीर्षकहरू शब्द/पदका तहमा शब्दवर्ग, पदावलीका तहमा पदावलीका प्रकार र वाक्यका तहमा वाक्य संरचना अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको छुट्टा छुट्टै चर्चा गरिएको छ ।

५.१.१ 'अध्याय एक' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय एक' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ ।

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय एक' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३४

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	४५	९१.८३
२	विशेषण	३	७.७७
३	क्रिया	१	२.२२
	जम्मा	४९	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा ४९ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू ४५ ओटा अर्थात् ९१.८३ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू तिनओटा अर्थात् ७.७७ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् २.२२ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय एक’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३५

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	११	९१.६६
३	क्रिया पदावली	१	८.३३
	जम्मा	१२	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा १२ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू ११ ओटा अर्थात् ९१.६६ प्रतिशत र क्रिया पदावली एक अर्थात् ८.३३ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ग) वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय एक’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा तिनओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

५.१.२ 'अध्याय दुई' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय दुई' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय दुई' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३६

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	३८	७१.७०
२	विशेषण	९	१६.९८
३	क्रिया	५	९.४३
४	क्रियाविशेषण	१	१.८८
	जम्मा	५३	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा ५३ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू ३८ ओटा अर्थात् ७१.७० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू नौओटा अर्थात् १६.९८ प्रतिशत र क्रिया शब्द पाँचओटा अर्थात् ९.४३ प्रतिशत र क्रियाविशेषण एकओटा अर्थात् १.८८ अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय दुई’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३७

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	११	५७.८९
२	विशेषण पदावली	८	४२.१५
	जम्मा	१९	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा १९ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू ११ ओटा अर्थात् ५७.८९ प्रतिशत र विशेषण पदावली आठओटा अर्थात् ४२.१५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ग) वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय दुई’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा एकओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

५.१.३ ‘अध्याय तिन’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय तिन’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ ।

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय तिन’ शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३८

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	१५	७५
२	विशेषण	३	१५
३	क्रिया	२	१०
	जम्मा	२०	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा २० ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू १५ ओटा अर्थात् ७५ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू तिनओटा अर्थात् १५ प्रतिशत र क्रिया शब्द दुईओटा अर्थात् १० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय तिन’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ३९

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	१०	६६.६७
२	विशेषण पदावली	४	२६.६७
३	क्रिया पदावली	१	६.६७
	जम्मा	१५	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा १५ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू १० ओटा अर्थात् ६६.६७ प्रतिशत, विशेषण पदावली चारओटा अर्थात् २६.६७ र क्रिया पदावली एक अर्थात् ६.६७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.४ 'अध्याय चार' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय चार' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय चार' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४०

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	२०	६८.९६
२	विशेषण	१	३.४५
३	क्रिया	८	२७.५९
	जम्मा	२९	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा २९ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू २० ओटा अर्थात् ६८.९६ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् ३.४५ प्रतिशत र क्रिया शब्द आठओटा अर्थात् २७.५९ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय चार’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४१

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	७	६३.६३
२	विशेषण पदावली	१	९.०९
३	क्रिया पदावली	३	२७.२७
	जम्मा	११	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा ११ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू सातओटा अर्थात् ६३.६३ प्रतिशत, विशेषण पदावली एक अर्थात् ९.०९ र क्रिया पदावली तिनओटा अर्थात् २७.२७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ग) वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय चार’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

५.१.५ ‘अध्याय पाँच’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय पाँच’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय पाँच’ शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४२

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	१२	८५.७१
२	विशेषण	१	७.१४
३	क्रिया	१	७.१४
	जम्मा	१४	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा १४ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू १२ ओटा अर्थात् ८५.७१ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् ७.१४ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् ७.१४ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय पाँच’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४३

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	६	७५
२	विशेषण पदावली	१	१२.५
३	क्रिया पदावली	१	१२.५
	जम्मा	८	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा आठओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू छओटा अर्थात् ७५ प्रतिशत, विशेषण पदावली एक अर्थात् १२.५ र क्रिया पदावली एक अर्थात् १२.५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.६ ‘अध्याय छ’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय छ’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय छ’ शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४४

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	८	८८.८९
२	क्रिया	१	११.११
	जम्मा	९	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा नौओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू आठओटा अर्थात् ८८.८९ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् ११.११ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय छ’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४५

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	विशेषण पदावली	२	१००
	जम्मा	२	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा विशेषण पदावली दुईओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.७ 'अध्याय सात' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय सात' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय सात' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४६

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	४	८०
२	विशेषण	१	२०
	जम्मा	५	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा पाँचओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू चारओटा अर्थात् ८० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् २० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.८ 'अध्याय आठ' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय आठ' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय आठ' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४७

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	७	१००
	जम्मा	७	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा सातओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा नाम शब्दहरू सातओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय आठ' शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४८

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	५	१००
	जम्मा	५	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा पाँचओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू पाँचओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.९ 'अध्याय नौ' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय नौ' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय नौ' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ४९

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	२०	८०
२	विशेषण	४	१६
३	क्रिया	१	४
	जम्मा	२५	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा २५ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू २० ओटा अर्थात् ८० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू चारओटा अर्थात् १६ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् चार प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय नौ’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५०

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	६	४६.१५
२	विशेषण पदावली	७	५३.८४
	जम्मा	१३	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा १३ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू छओटा अर्थात् ४६.१५ प्रतिशत र सबैभन्दा बढी विशेषण पदावली सात अर्थात् ५३.८४ अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ग) वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय नौ’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा तिनओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

५.१.१० 'अध्याय दस' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय दस' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय दस' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५१

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	८	१००
	जम्मा	८	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा आठओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा नाम शब्दहरू आठओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय दस' शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५२

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	४	१००
	जम्मा	४	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा चारओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू चारओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.११ 'अध्याय एघार' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय एघार' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय एघार' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५३

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	२	५०
२	विशेषण	१	२५
३	क्रिया	१	२५
	जम्मा	४	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा चारओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू दुईओटा अर्थात् ५० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् २५ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् २५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय एघार’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५४

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	३	१००
	जम्मा	३	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा तिनओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू तिनओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.१२ ‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५५

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	१२	७०.५९
२	विशेषण	५	२९.४१
	जम्मा	१७	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा १७ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू १२ ओटा अर्थात् ७०.५९ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू पाँच अर्थात् २९.४१ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५६

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	५	७१.४२
२	विशेषण पदावली	२	२८.५७
	जम्मा	७	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा सातओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू पाँचओटा अर्थात् ७१.४२ प्रतिशत, विशेषण पदावली दुईओटा अर्थात् २८.५७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ग) वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन

‘अध्याय बाह्र’ शीर्षकमा वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा २ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

५.१.१३ ‘अध्याय तेह्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय तेह्र’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय तेह्र’ शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५७

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	१	१००
	जम्मा	१	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा नाम शब्दहरू एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय तेह्र’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५८

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	१	१००
	जम्मा	१	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।

५.१.१४ ‘अध्याय चौध’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय चौध’ शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय चौध’ शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ५९

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	क्रिया	१	१००
	जम्मा	१	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा क्रिया शब्द एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय चौध’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६०

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	क्रिया पदावली	१	१००
	जम्मा	१	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा क्रिया पदावली एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।

५.१.१५ 'अध्याय पन्ध्र' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय पन्ध्र' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ ।

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय पन्ध्र' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६१

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	६	१००
	जम्मा	६	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा छओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा नाम शब्दहरू छओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय पन्ध्र' शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६२

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	४	८०
२	क्रिया पदावली	१	२०
	जम्मा	५	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा पाँचओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू चारओटा अर्थात् ८० प्रतिशत र क्रिया पदावली एक अर्थात् २० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.१६ 'अध्याय सोह्र' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय सोह्र' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय सोह्र' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६३

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	२	१००
	जम्मा	२	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा नाम शब्दहरू दुईओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

‘अध्याय सोह्र’ शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६४

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	४	१००
	जम्मा	४	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा चारओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू चारओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

५.१.१७ 'अध्याय सत्र' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय सत्र' शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । यसमा शब्द/पद र पदावलीका तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यस शीर्षकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूलाई निम्नानुसार चर्चा गरिएको छ :

(क) शब्द/पद आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय सत्र' शीर्षकमा रहेका अङ्ग्रेजी मिश्रण कोड मिश्रणको अध्ययन विश्लेषणका क्रममा शब्द/पदका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू यस शीर्षकअन्तर्गत राखिएका छन् । जसलाई तालिकामा यसरी प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६५

शब्दवर्गका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	शब्दवर्ग	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम	५	८३.३३
३	क्रिया	१	१६.६७
	जम्मा	६	१००

यस शीर्षकमा शब्द/पदका तहमा जम्मा छ/ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू पाँचओटा अर्थात् ८३.३३ प्रतिशत, र क्रिया शब्द एक अर्थात् १६.६७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ख) पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

'अध्याय सत्र' शीर्षकमा पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्ययन यस शीर्षकअन्तर्गत गरिएको छ । जसलाई तालिकामा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका नं. ६६

पदावलीका आधारमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विश्लेषण

क्र.सं.	पदावलीका प्रकार	सङ्ख्या	प्रतिशत
१	नाम पदावली	१	५०
३	क्रिया पदावली	१	५०
	जम्मा	२	१००

यस शीर्षकमा पदावलीका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा नाम पदावलीहरू एक अर्थात् ५० प्रतिशत र क्रिया पदावली एक अर्थात् ५० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

अध्याय छ

व्याख्या तथा विश्लेषण

६.१ 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणको उपयुक्तता

अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी विस्तार र पकडको कारणले गर्दा साहित्य क्षेत्र पनि अछुतो रहन सकेको छैन। समय सापेक्ष रूपमा चलनचल्तीमा नेपाली शब्द भन्दा सरल रूपमा अङ्ग्रेजी भाषाका शब्दहरू नेपाली साहित्यमा छुट्टाछुट्टै भएर पोखिन थालेको प्रस्टसँग भेट्न सकिन्छ। वर्तमान सन्दर्भमा नेपाली साहित्यक क्षेत्रमा प्रशस्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रण गरी साहित्य सिर्जना हुन थालेका छन्। 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा पनि समय सापेक्ष अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रण भएको प्रशस्त भेटिन्छ। समयको मागअनुसार कोडमिश्रण हुनु आजको आवश्यकता नै भएको महसुस गर्न सकिन्छ। कतिपय सन्दर्भमा नेपाली शब्दमा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषिक शब्दको प्रयोगले भाषिक सम्प्रेषण सरल, सहज र बोधगम्य बन्ने देखिन्छ।

'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयोग भएका अधिकांश अङ्ग्रेजी भाषिक शब्दहरू समयसापेक्ष उपयुक्त भएको देखिन्छ। 'सत्र' अध्यायमा विभक्त यो उपन्यासमा अध्याय एक, दुई, तिन, नौ र बाह्रमा अधिक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको प्रयोग भएका छन्। अन्य अध्यायहरूमा न्यून रूपमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण भएको पाइन्छ।

'ग्रेट फल्स' उपन्यासको 'अध्याय एक' मा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू अङ्ग्रेजी, अफिस, अस्पताल, इमेल, एयरपोर्ट, कम्प्युटर, कलेज, काउन्टर, कार्ड, गुड, गेट, टिकट, टिटी, टर्मिनल, टुल, ट्याक्सी, ट्रेन, ट्राक, डलर, डिभोर्स, ड्राइभर, नर्स, पुलिस, प्रिन्ट, प्रोजेक्टर, प्लाष्टिक, प्लेटफर्म, प्लेन, फिल्म, फेसबुक, फेल, फोन, फ्लाइट, बजेट, बुद्धिष्ट, बेन्च, भाइबर, माइन्ड, मिनट, मेल, मेट्रो, मोबाइल, मोड, ग्याप, युनिभर्सिटी, लोगो, सिट, सिडी, स्टेसन, होटल आदि शब्द/पदको तहमा प्रयोग गरिएका अङ्ग्रेजी भाषिक कोडको प्रयोग हुनु उपयुक्त देखिन्छ। किनभने यी अङ्ग्रेजी कोड नेपाली शब्द भन्दा घुलमिल भइसकेका र छिट्टै नेपाली शब्दकोशमा प्रविष्टि पाउन सक्ने भएकाले र बोधगम्यताका दृष्टिले पनि सहज भएकाले यी अङ्ग्रेजी कोडको प्रयोग उपयुक्त भएको देखिन्छ। त्यस्तैगरी सरल र सहज रूपमा पदावली तहमा र वाक्यका तहमा कोड मिश्रण भएको पाइन्छ। जुन प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त भएको देखिन्छ।

‘अध्याय दुई’मा प्रयोग भएका कोडहरू अस्कोट, अलजेब्रा, कफी, कार, क्यामेरा, क्याम्प, क्याम्पस, ट्याग, डाइबिटिज, डायल, डिप्रेसन, डिम्पल, डिस्टर्व, ड्राइभिड, ननन भेज, पलड, पार्किड, पार्क, पावर, पोर्क, पोज, प्राइमरी, प्रोग्राम, प्याकेट, प्लिज, प्लेट, प्रेस, फ्यान, व्याग, ब्यानर, भेज, भ्यान, रिड, रिडर, लाइसेन्स, लाउड, लिफ्ट, लबी, साइकल, साइज, साउन्ड, सरी, स्कुल, स्टाटस, स्टेटिड, स्टोर, स्वेटर, हाफ आदि प्रयोगका दृष्टिले सरल, सहज र बोधगम्य भएकाले यो अध्यायमा प्रयोग भएका कोड समय सापेक्ष उपयुक्त छन् । त्यसैगरी एएलए, अक्जिट, बङ्कर, स्न्याक्स आदि शब्दको विकल्पमा अन्य शब्द प्रयोग भएको भए उपयुक्त हुने देखिन्छ । यस अध्यायमा प्रयुक्त पदावली तहका कोड र वाक्य तहका कोडको प्रयोगले उपन्यास सहज र सरल भएकोले बोधगम्यताको दृष्टिले पदावली तहका कोड र वाक्य तहका कोडको प्रयोग उपयुक्त भएको देखिन्छ ।

‘अध्याय तिन’मा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी कोडहरू अङ्कल, इन्टरनेट, एसएमएस, चेक, च्याट, ड्युटी, डि.भी., म्याडम, पिएचडी, बाइ, बिजी, युट्युब, सेमिनार, हलिउड आदि कोड प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त छन् भने ट्रान्जिट, डिप्रेसिव, विकेन्ड, स्टेटमन्ट, हन्टिङटन आदि शब्दको ठाउँमा विकल्प रोजिएको भए उत्कृष्ट हुने देखिन्छ । यस अध्यायमा वाक्यका तहमा कोड मिश्रण छैन भने पदावली तहमा प्रयोग भएका कोड मध्ये फिल्म द लाइक अफ पाइ, स्टेफिन कमेनस्की आदिको विकल्प खोजिएको भए उत्तम हुने देखिन्छ ।

‘अध्याय चार’मा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी कोडहरू आइफोन, अपार्टमेन्ट, एयरलाइन्स, किचेन, कन्ट्रोल, क्लिक, टाइप, टि.भी., डिलिट, डेटिड, नेट, पासवर्ड, प्लक, फ्रिज, बेड, बैङ्क, ममी, मिस, रिम्यारिज, सेयर, सेलेक्ट, सोफासेट, स्टोर्स, हट आदि वर्तमान परिप्रेक्ष्य अनुरूप दैनिक प्रयोग आउने अङ्ग्रेजी कोडको प्रयोग गरिएकाले प्रयोगका दृष्टिले यी कोड उपयुक्त भएको देखिन्छ भने ट्रङ्क, ट्रयास, हस्वेन्ड आदिको विकल्प खोजिएको भए अझ उत्तम हुने देखिन्छ । यस अध्यायमा पदावली तह र वाक्यका तहमा प्रयोग भएका कोडहरू सरल र सान्दर्भिक भएकाले प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त भएको देखिन्छ ।

‘अध्याय पाँच’मा प्रयोग भएका कोडहरू अपलोड, गितार, टिम, डेसिबल, बर्थडे, म्युजिक, म्युजियम, रेमिट्यान्स, सेल्सियस, स्टेज, स्पोर्ट्स, आदि कोडको प्रयोग उपयुक्त भएको देखिन्छ भने ग्लोबस, लबिड, विहङ्गम आदि शब्दको विकल्प खोजिएको भए अझ सहज हुने देखिन्छ । त्यस्तै गरी पदावली तहमा प्रयोग भएका अधिकांश कोडको विकल्प खोजिएको भए अझ उत्कृष्ट हुने देखिन्छ ।

‘अध्याय छ’मा आइरन, कम्पनी, बोर्डर, मेडल, रिल, रिसेप्सनिष्ट, रेकर्ड, सपिड, सेन्टर, सुटकेश आदि कोडहरू प्रयोग भएका छन् । यी कोडहरू प्रयोग सान्दर्भिक देखिन्छन् ।

‘अध्याय सात’मा इन्टरभ्यु, एनआरएन, ग्रिन कार्ड, माइग्रेन, सिनेटर आदि अङ्ग्रेजी कोडहरू प्रयोग गरिएका छन् जुन प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त छन् ।

‘अध्याय आठ’मा क्रेडिट, टूली, म्यानेजर, लेक्चर आदि जस्ता कोडहरू प्रयोग भएका छन् । जुन प्रयोगका दृष्टिमा उपयुक्त भएको देखिन्छ भने के माई, कोल्स, जिपिएस, आदि कोडको विकल्प रेजमा अभ राम्रो हुने देखिन्छ । त्यस्तै गरी पदावली तहमा प्रयोग भएका कोडहरू उपयुक्त नै भएको देखिन्छ ।

‘अध्याय नौ’मा इन्सुरेन्स, टेस्ट, डाक्टर, पोस्ट, फिट, बिस्कुट, बेक, ब्रेड, ब्रस, बी.ए., भिसा, मास्टर, लिस्ट, सिरियल, सेक्सी, स्टार्ट, हर्न, हाइस्कूल आदि अङ्ग्रेजी कोडहरू प्रयोग भएका छन् । जुन प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त रहेका देखिन्छन् भने इलिजिबल, एक्सलेटर, कर्नफ्ल्याक्स, फ्रोजन, मोर्गज, जर्नर्स, स्यानट्विच आदि कोडको विकल्प रोजिएको भए उपयुक्त हुने देखिन्छ । यस अध्यायमा पदावली र वाक्यका रूपमा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी कोड सरल, सहज र उपयुक्त भएको देखिन्छ ।

‘अध्याय दश’मा किबोर्ड, क्लब, क्यासिएर, क्रिसमस, पासपोर्ट आदि अङ्ग्रेजी कोडको प्रयोग उपयुक्त देखिन्छ भने इस्टर, युनिकोड, हलोइन आदि कोडको विकल्प रोजिएको भए उपयुक्त हुने देखिन्छ । त्यस्तै गरी पदावली तहमा प्रयोग भएका कोडहरू सरल, सहज र बोधगम्य भएको देखिन्छ ।

‘अध्याय एघार’मा अनलाइन, ट्रान्सलेट, पार्टनर, लाइब्रेरी आदि अङ्ग्रेजी कोडहरू प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त भएको देखिन्छ । त्यस्तै गरी पदावली तहका कोडहरूको विकल्प रोजिएको भए उपयुक्त हुने देखिन्छ ।

‘अध्याय बाह्र’मा अर्डर, अफलाइन, इगो, कप, म्याप, पासवर्ड, फोटोकपी, ब्रान्ड, भिआइपी, मेडिसिन, लन्च, रोमान्टिक, रोमान्स, समर, सरप्राइज, स्केटिड, स्टिमर आदि अङ्ग्रेजी कोडहरू प्रयोगका दृष्टिले सरल र सहज भएकाले उपयुक्त भएको देखिन्छ । त्यस्तै गरी पदावली तह र वाक्यका तहका कोडहरू पनि प्रयोगका दृष्टिले सरल र सहज भएकाले उपयुक्त भएको देखिन्छ ।

‘अध्याय तेह्र’मा एफएम, अध्याय चौधमा क्लिक, कोडको प्रयोग भएको छ जुन उपयुक्त नै देखिन्छ । त्यस्तै गरी अध्याय तेह्रमा पदावली तहमा र अध्याय चौधमा पदावलीका रूपमा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी कोडहरू उपयुक्त नै देखिन्छन् ।

‘अध्याय चौध’ मा क्लिक शब्दको तहमा र चेक अप पदावलीको तहमा प्रयोग भएका छन् जुन उपयुक्त देखिन्छ ।

‘अध्याय पन्ध्र’मा इन्जिनियर, क्यासिनो, क्लोरेस्ट्रोल, पाइलट, रेडियो, ह्विलचियर आदि कोडको प्रयोग हुनु उपयुक्त नै देखिन्छ । त्यस्तै गरी पदावली तहमा प्रयोग भएका कोड पनि उपयुक्त नै भएको देखिन्छ ।

‘अध्याय सोह्र’मा क्यालेन्डर, पोस्टर आदि प्रयोग भएका छन् जुन सान्दर्भिक नै देखिन्छन् भने पदावली तहमा प्रयोग भएका कोडहरू पनि उपयुक्त नै देखिन्छ ।

‘अध्याय सत्र’मा कटेज, कम्युनिकेसन, पेन्सन, सर्टिफिकेट, सिटिजनसिप, रिटायर्ड आदि कोड प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त भएको देखिन्छ भने पदावली तहमा प्रयोग भएका कोडहरू पनि प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त नै देखिन्छन् ।

अतः यस ‘ग्रेट फल्स’ उपन्यासमा प्रयोग भएका अधिकांश अङ्ग्रेजी कोडहरू प्रयोगका दृष्टिले उपयोगी भएको देखिन्छ । कतिपय अङ्ग्रेजी कोडहरूले चाडै नेपाली शब्दकोशमा प्रविष्टि पाउन सक्ने देखिन्छ । आजभोलि मानव जनजिब्रोमा अङ्ग्रेजी कोडहरू सहज रूपले प्रयोग हुँदै गएको देखिन्छ । यसरी हेर्दा समय सापेक्ष ‘ग्रेट फल्स’ उपन्यासमा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी कोडहरू प्रयोगका दृष्टिले उपयुक्त भएको देखिन्छ ।

६.२ मतावलीका आधारमा ‘ग्रेट फल्स’ उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको व्याख्या

क्र.सं.	‘ग्रेट फल्स’ उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण हुनुका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१	समय सापेक्ष अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी प्रभाव बढ्दै गएकोले	
२	उच्च बौद्धिक र सहरिया पाठकप्रति लक्षित हुनु	
३	सूचना, सञ्चार र प्रविधि आदि क्षेत्रका शब्दहरू नेपाली भाषाले मात्र परिपूर्ति गर्न नसक्नु	

४	पाश्चात्य संस्कृतिको मोह नेपाली साहित्यमा बढ्दै जानु	
५	भाषिक सम्प्रेषणलाई सरल, सहज, प्राञ्जल्य र बोधगम्य बनाउन	
६	बहुभाषिक समाजको प्रभाव	
७	कृतिलाई उच्च कोटिको बनाउन	
८	नेपाली साहित्यलाई समय सापेक्ष स्थापित गर्न	
९	नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा विषयवस्तुको अभिव्यक्ति प्रभावकारी हुने भएकाले	
१०	लक्षित पाठकको अपेक्षा र समयअनुसार अङ्ग्रेजी भाषाको माग सम्बोधन गर्न	

उपर्युक्त तालिकामा 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणका कारणहरूमा प्राध्यापक, लेखक, शिक्षक र पाठकका सहमतियुक्त धारणालाई समावेश गरिएको छ। उनीहरूले दिएको मतको आधारमा आधारित रहेर यस 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणका कारणबारे विस्तृत व्याख्या र विश्लेषण यसप्रकार गरिएको छ :

अङ्ग्रेजी भाषाले विश्वमा आफ्नो पकड जमाउँदै अगाडि बढेको प्रस्ट देख्न सकिन्छ। अन्तर्राष्ट्रिय भाषामा अङ्ग्रेजी भाषा निकै समृद्ध बन्दै गएको देखिन्छ। यसको प्रत्यक्ष प्रभाव नेपाली समाज र साहित्य क्षेत्रमा परेको स्पष्ट देख्न सकिन्छ। नेपाली साहित्य क्षेत्रमा अङ्ग्रेजी भाषाको कोडको प्रयोग हुनुमा समय सापेक्ष अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी प्रभाव बढ्दै जानुमा २० जनामा १८ जनाले सहमत जनाएका छन्।

अङ्ग्रेजी भाषाको कोड मिश्रण हुनुमा उच्च बौद्धिक र सहरिया पाठकप्रति लक्षित हुनु एक प्रमुख कारण हुन सक्दछ। यसकारण प्रति २० जनामा ११ जनाले सहमत जनाएका छन्।

नेपाली भाषाले मात्र सूचना, सञ्चार र प्रविधि आदि क्षेत्रका शब्दहरूलाई परिपूर्ति गर्न नसक्ने देखिन्छ। जसको परिणाम स्वरूप अङ्ग्रेजी भाषाको कोड मिश्रण भएको प्रस्ट देख्न सकिन्छ। यसकारण प्रति २० जनामध्ये १६ जनाले सहमति जनाएका छन्।

नेपाली भाषा तथा साहित्यमा पाश्चात्य संस्कृति मोह बढ्दै जानुले पनि अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रण हुने गरेको देखिन्छ । यसकारण प्रति २० जनामा १६ जनाले सहमत जनाएका छन् ।

भाषिक सम्प्रेषणलाई सरल, सहज, प्राञ्जल्य र बोधगम्य बनाउन अङ्ग्रेजी भाषाका कोडको प्रयोग दिनदिनै नेपाली साहित्य क्षेत्रमा बढेको देखिन्छ । यसकारण प्रति २० जनामा १४ जनाले सहमत जनाएका छन् ।

कुनै पनि समाजमा बहुभाषिकता बढ्दै जाँदा कोडको प्रयोग बढ्दै जान्छ । त्यसैले बहुभाषिक समाजको प्रभावले पनि कोड मिश्रण हुने गर्दछ । नेपाली साहित्यमा कोड मिश्रण हुन यसको प्रत्यक्ष प्रभाव हो । यसकारणमा २० जनामा १७ जनाले सहमत जनाएका छन् ।

कृतिलाई उचाइमा पुऱ्याउन तथा उच्च कोटिको बनाउन कोड मिश्रण गर्ने गरिन्छ । यसरी हेर्दा कृतिलाई सफल बनाउनको लागि कोडको प्रयोग गर्ने गरेको साथै कृतिलाई उच्च कोटिको बनाउन कोडको प्रयोग भएको कारणमा २० जनामा तिन जनाले सहमत जनाएका छन् ।

समयको परिवर्तनसँगै भाषाका पनि परिवर्तनको आवश्यकता पर्दछ । समय सापेक्ष नेपाली साहित्यलाई स्थापित गर्नको लागि अङ्ग्रेजी कोडको प्रयोग बढ्दै गएको देखिन्छ । नेपाली साहित्यलाई समय सापेक्ष स्थापित गर्ने कारणमा २० जनामा ११ जनाले सहमत जनाएका छन् ।

अभिव्यक्तिलाई सरल, सहज प्रभावकारी बनाउनको लागि नेपाली भाषाभन्दा अङ्ग्रेजी भाषाको प्रयोगले विषयवस्तु बढी प्रभावकारी हुने देखिन्छ । भनाइलाई प्रभावकारी तथा गहकिलो बनाउनका लागि नेपाली साहित्यमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको प्रयोग बढेको पाइन्छ । यसकारण प्रति बिस जनामा १० जनाले सहमत जनाएका छन् ।

पाठको अपेक्षा समय सापेक्ष पुरा गर्न तथा समयअनुसार अङ्ग्रेजी भाषाको माग सम्बोधन गर्न र समयसापेक्ष पाठकप्रति सहानुभूति दर्साउन नेपाली साहित्यमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको प्रयोग दिनदिनै बढ्दै गएको देखिन्छ । यसकारण प्रति २० जनामा १४ जनाले सहमत जनाएका छन् ।

उपर्युक्त मतावलीको समेत आधार मानी 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रण हुनुका कारणहरू बुँदागत रूपमा निम्नानुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ :

- १ समय सापेक्ष अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी प्रभाव बढ्दै गएकोले
- २ उच्च बौद्धिक र सहरिया पाठकप्रति लक्षित हुनु
- ३ सूचना, सञ्चार र प्रविधि आदि क्षेत्रका शब्दहरू नेपाली भाषाले मात्र परिपूर्ति गर्न नसक्नु
- ४ पाश्चात्य संस्कृतिको मोह नेपाली साहित्यमा बढ्दै जानु
- ५ भाषिक सम्प्रेषणलाई सरल, सहज, प्राञ्जल्य र बोधगम्य बनाउन
- ६ बहुभाषिक समाजको प्रभाव
- ७ कृतिलाई उच्च कोटिको बनाउन
- ८ नेपाली साहित्यलाई समय सापेक्ष स्थापित गर्न
- ९ नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा विषयवस्तुको अभिव्यक्ति प्रभावकारी हुने भएकाले
- १० लक्षित पाठकको अपेक्षा र समयानुसार अङ्ग्रेजी भाषाको माग सम्बोधन गर्न

अध्याय सात

सारांश, निष्कर्ष र उपयोगिता

७.१ सारांश

प्रस्तुत शोधपत्र 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययनमा केन्द्रित रहेको छ । विशेषतः 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको पहिचान, व्याख्या, विश्लेषण र कोड मिश्रण हुनुका कारणमा र उपयुक्ततामा केन्द्रित छ ।

प्रस्तुत शोधपत्रको 'अध्याय एक' मा शोधपरिचय समावेश गरिएको छ । यसअन्तर्गत कोड मिश्रणको अवधारणालाई पृष्ठभूमिका रूपमा राखिएको छ भने 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा कुन कुन भाषिक तहमा अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरू प्रयोग भएका छन् ?, 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणलाई भाषिक तत्त्वका आधारमा कसरी व्याख्या र विश्लेषण गर्न सकिन्छ ? र उक्त उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणका कारणहरू के हुन सक्छन् ? भन्ने जस्ता समस्यालाई लिइएको छ । यी समस्याको निराकरण गर्नको लागि 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरू भाषिक तह र क्षेत्रका आधारमा पहिचान गर्नु, 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोडहरूको व्याख्या र विश्लेषण गर्नु, उक्त उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको कारण र उपयुक्तता पहिल्याउनु जस्ता उद्देश्यहरू राखिएको छ । त्यसैगरी अध्ययनको सान्दर्भिकता र उपादेयता, शोधकार्यको सीमाङ्कन र शोधपत्रको रूपरेखा राखिएको छ ।

प्रस्तुत शोधपत्रको 'अध्याय दुई'मा पूर्वकार्यको समीक्षा र सैद्धान्तिक अवधारणा प्रस्तुत गरिएको छ । पूर्वकार्यको समीक्षाअन्तर्गत सम्बद्ध कार्यको पुनरावलोकन, सम्बद्ध पाठ्यपुस्तकहरूको समीक्षा र शोधकार्यहरूको समीक्षा राखिएको छ भने सैद्धान्तिक अवधारणाअन्तर्गत कोडको पृष्ठभूमि, कोडको परिचय, कोड मिश्रण, कोड परिवर्तन, भाषाका विभिन्न तहमा कोड मिश्रणको अवस्था, कोड मिश्रण र कोड परिवर्तनबिच समानता र भिन्नतालाई समावेश गरिएको छ ।

प्रस्तुत शोधपत्रको 'अध्याय तिन' मा शोधविधि र अध्ययन प्रक्रिया राखिएको छ । यसमा तथ्याङ्क सङ्कलन विधि अन्तर्गत वर्णनात्मक विधि, वर्णनात्मक विधिका चरण, वर्णनात्मक विधिका विशेषताहरू समावेश गरिएको छ । प्राथमिक स्रोत र द्वितीयक स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन गरी प्राप्त तथ्याङ्कको विश्लेषण गरिएको छ । प्रस्तुत शोधपत्रमा 'ग्रेट

फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको कारण बुभन काठमाडौँ उपत्यकाका २० जना पेसारत व्यक्तिद्वारा मतावली सङ्कलन गरी प्राप्त मतको आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गरिएको छ ।

प्रस्तुत शोधपत्रको 'अध्याय चार' मा व्याख्या तथा विश्लेषण राखिएको छ । यसअन्तर्गत 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको भाषिक तह अध्याय एकदेखि सत्र अध्यायमा प्रयुक्त कोडको शब्दवर्गअन्तर्गत शब्द/पद तह (नाम, विशेषण, क्रिया), पदावली तह (नाम पदावली, विशेषण पदावली, क्रिया पदावली) र वाक्यको तह (सरल, संयुक्त र मिश्र) पहिचान गरी तालिकीकरण गरिएको छ ।

प्रस्तुत शोधपत्रको 'अध्याय पाँच' मा 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोडहरूको अध्याय एकदेखि सत्र अध्यायमा प्रयोग भएका कोडहरूको भाषातत्त्वका आधारमा शब्दवर्ग (नाम, विशेषण, क्रिया), पदावली (नाम पदावली, विशेषण पदावली र क्रिया पदावली) र वाक्य (सरल, संयुक्त र मिश्र) तालिकीकरण, सङ्ख्या र प्रतिशतमा विश्लेषण गरिएको छ ।

प्रस्तुत शोधपत्रको 'अध्याय छ' मा 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणको अध्याय एकदेखि सत्र अध्ययनमा प्रयोग भएका अङ्ग्रेजी कोडको उपयुक्तता र उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण हुनुका कारणहरूलाई प्राप्त मतावलीको आधारमा व्याख्या विश्लेषण गरिएको छ । जसमा समय सापेक्ष अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी प्रभाव बढ्दै गएकोले, सूचना, सञ्चार र प्रविधि आदि क्षेत्रका शब्दहरू नेपाली भाषाले मात्र परिपूर्ति गर्न नसक्नु, पाश्चात्य संस्कृतिको मोह नेपाली साहित्यमा बढ्दै जानु, भाषिक सम्प्रेषणलाई सरल, सहज, प्राञ्जल्य र बोधगम्य बनाउनु, बहुभाषिक समाजको प्रभाव, कृतिलाई उच्च कोटिको बनाउनु, नेपाली साहित्यलाई समय सापेक्ष स्थापित गर्न, नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा विषयवस्तुको अभिव्यक्ति प्रभावकारी हुने भएकाले, लक्षित पाठकको अपेक्षा र समयअनुसार अङ्ग्रेजी भाषाको माग सम्बोधन गर्नु जस्ता कारणले प्रस्तुत उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण भएको पाइन्छ ।

७.२ निष्कर्ष

आजको वैज्ञानिक विश्वव्यापीकरणको युगमा एउटा मात्र भाषाले बृहत् ज्ञानको भण्डारलाई समेट्न सक्दैन । विज्ञान र प्रविधिका क्षेत्रमा हुने नयाँ-नयाँ आविष्कार, खोज,

अनुसन्धानले दिन प्रतिदिन नयाँ-नयाँ शब्दहरूको सिर्जना गरिरहेका हुन्छन् । भाषामा उत्पादनशील र परिवर्तनशील तथा यादृच्छिक आदि विशेषताहरू हुन्छन् । जसले गर्दा भाषाहरू समय सापेक्ष परिवर्तन भइरहन्छन् । आजका मानिसहरू समय सापेक्ष एकभन्दा बढी भाषामा रमाउने गर्दछन् जसको कारणले भाषामा कोड परिवर्तन र कोड मिश्रण हुने गर्दछ । आजभोलि अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापीकरणले प्रायः भाषाहरूमा अङ्ग्रेजी कोडहरू मिश्रण भएको पाइन्छ । त्यसैगरी विभिन्न रीतिरिवाज, कला र संस्कृति, सूचना तथा सञ्चारको तीव्र विकास, पाश्चात्य संस्कृतिको बढ्दो प्रभाव वैदेशिक रोजगारी आदि कारणले एक भाषामा अर्को भाषाको कोड मिश्रण हुने गरेको पाइन्छ । नेपाली भाषा साहित्यमा अङ्ग्रेजी, हिन्दी, उर्दू, फारसी, अरबी आदि विदेशी भाषा तथा लिम्बू, मैथिली, तामाङ, नेवार, वान्तवा, भोजपुरी आदि स्वदेशी भाषाको कोड मिश्रण हुने गरेको पाइन्छ ।

(क) अध्याय एकमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा ४९ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू ४५ ओटा अर्थात् ९१.८३ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू तिनओटा अर्थात् ७.७७ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् २.२२ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- पदावलीका तहमा जम्मा १२ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू ११ ओटा अर्थात् ९१.६६ प्रतिशत र क्रिया पदावली एक अर्थात् ८.३३ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा तिनओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

(ख) अध्याय दुईमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा ५३ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू ३८ ओटा अर्थात् ७१.७० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू नौओटा अर्थात् १६.९८ प्रतिशत र क्रिया शब्द

पाँचओटा अर्थात् ९.४३ प्रतिशत र क्रियाविशेषण एक अर्थात् १.८८ अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

- पदावलीका तहमा जम्मा १९ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू ११ ओटा अर्थात् ५७.८९ प्रतिशत र विशेषण पदावली आठओटा अर्थात् ४२.१५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

- वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेको छ । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

(ग) अध्याय तिनमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा २० ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू १५ ओटा अर्थात् ७५ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू तिनओटा अर्थात् १५ प्रतिशत र क्रिया शब्द दुईओटा अर्थात् १० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

- पदावलीका तहमा जम्मा १५ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू १० ओटा अर्थात् ६६.६७ प्रतिशत, विशेषण पदावली चारओटा अर्थात् २६.६७ र क्रिया पदावली एक अर्थात् ६.६७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(घ) अध्याय चारमा शब्द/पद र पदावली र वाक्यको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा २९ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा बढी नाम शब्दहरू २० ओटा अर्थात् ६८.९६ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् ३.४५ प्रतिशत र क्रिया शब्द आठओटा अर्थात् २७.५९ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

- पदावलीका तहमा जम्मा ११ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू सातओटा अर्थात् ६३.६३ प्रतिशत, विशेषण पदावली एक अर्थात् ९.०९ र क्रिया पदावली तिनओटा अर्थात् २७.२७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
  - वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा चारओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।
- (ड) अध्याय पाँचमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :
- शब्द/पदका तहमा जम्मा १४ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू १२ ओटा अर्थात् ८५.७१ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् ७.१४ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् ७.१४ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
  - पदावलीका तहमा जम्मा आठओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू छओटा अर्थात् ७५ प्रतिशत, विशेषण पदावली एक अर्थात् १२.५ र क्रिया पदावली एक अर्थात् १२.५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- (च) अध्याय छमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :
- शब्द/पदका तहमा जम्मा नौओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू आठओटा अर्थात् ८८.८९ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् ११.११ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
  - पदावलीका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा विशेषण पदावली दुईओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

- (छ) अध्याय सातमा शब्द/पदको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :
- शब्द/पदका तहमा जम्मा पाँचओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू चारओटा अर्थात् ८० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् २० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- (ज) अध्याय आठमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :
- शब्द/पदका तहमा जम्मा सातओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू सातओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
  - पदावलीका तहमा जम्मा पाँचओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू पाँचओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- (झ) अध्याय नौमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :
- शब्द/पदका तहमा जम्मा २५ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू २० ओटा अर्थात् ८० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू चारओटा अर्थात् १६ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् ४ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
  - पदावलीका तहमा जम्मा १३ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू छ ओटा अर्थात् ४६.१५ प्रतिशत र विशेषण पदावली सातओटा अर्थात् ५३.८४ अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
  - वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा तिनओटा अङ्ग्रेजी भाषिक

कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।

(ज) अध्याय दसमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा आठओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू आठओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- पदावलीका तहमा जम्मा चारओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू चारओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ट) अध्याय एघारमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा चारओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू दुईओटा अर्थात् ५० प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू एक अर्थात् २५ प्रतिशत र क्रिया शब्द एक अर्थात् २५ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- पदावलीका तहमा जम्मा तिनओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू तिनओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(ठ) अध्याय बाह्रमा शब्द/पद, पदावली र वाक्यको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा १७ ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू १२ ओटा अर्थात् ७०.५९ प्रतिशत, विशेषण शब्दहरू पाँचओटा अर्थात् २९.४१ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

- पदावलीका तहमा जम्मा सातओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू पाँचओटा अर्थात् ७१.४२ प्रतिशत, विशेषण पदावली दुई अर्थात् २८.५७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
  - वाक्यका तहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरूको यस शीर्षक अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । यस शीर्षकमा प्रयुक्त वाक्यका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड रहेका छन् । वाक्य संरचनाको आधारमा सरल वाक्य भएकाले शतप्रतिशत मानिन्छ ।
- (ड) अध्याय तेह्रमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :
- शब्द/पदका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।
  - पदावलीका तहमा जम्मा एक ओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।
- (ढ) अध्याय चौधमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :
- शब्द/पदका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी क्रिया शब्द एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।
  - पदावलीका तहमा जम्मा एक अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी क्रिया पदावली एक अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएको छ ।

(ण) अध्याय पन्ध्रमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा छओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू छओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- पदावलीका तहमा जम्मा पाँचओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू चारओटा अर्थात् ८० प्रतिशत र क्रिया पदावली एक अर्थात् २० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(त) अध्याय सोह्रमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू दुईओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- पदावलीका तहमा जम्मा चारओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू चारओटा अर्थात् १०० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

(थ) अध्याय सत्रमा शब्द/पद र पदावलीको तहमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् :

- शब्द/पदका तहमा जम्मा छओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई शब्दवर्गका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम शब्दहरू पाँचओटा अर्थात् ८३.३३ प्रतिशत, र क्रिया शब्द एक अर्थात् १६.६७ प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।
- पदावलीका तहमा जम्मा दुईओटा अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् । जसलाई पदावलीका प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी नाम पदावलीहरू एक

अर्थात् ५० प्रतिशत र क्रिया पदावली एक अर्थात् ५० प्रतिशत अङ्ग्रेजी भाषिक कोडहरू मिश्रण भएका छन् ।

अतः प्रस्तुत उपन्यासमा अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरू जम्मा नाम २०५ ओटा, विशेषण २८ ओटा, क्रिया २२ ओटा, नाम पदावली ७८ ओटा, विशेषण पदावली २५ ओटा, क्रिया पदावली नौओटा र ११ ओटा सरल संरचनाका वाक्यहरू रहेका पाइन्छन् ।

७.३ उपयोगिता

अङ्ग्रेजी विश्वव्यापी रूपमा विकास र विस्तार भइरहेको एक समृद्ध अन्तर्राष्ट्रिय भाषा हो । आजभोलि अङ्ग्रेजी भाषाले नेपाली साहित्य क्षेत्रका विविध विधाहरूमा स्थान पाउन थालेको देखिन्छ । उच्च बौद्धिक वर्गका पाठकलाई समय सापेक्ष खुराक प्रदान गर्न लेखकहरूले अङ्ग्रेजी कोडको अधिक प्रयोग गरी कृति सिर्जन गर्न थालेको देखिन्छ । पाश्चात्य साहित्यको प्रभाव र अङ्ग्रेजी भाषाको मोहले दिनदिनै नेपाली समाजका पाठकहरू आकर्षित भएका कारणले लेखकहरूले समय सापेक्ष अङ्ग्रेजी भाषाका कोडहरूको प्रयोग गर्दै कृतिहरू रचना गर्ने गरेको देखिन्छ । विशेषतः बहुभाषिक समाजमा कोड मिश्रण हुने गर्दछ । त्यसको प्रत्यक्ष प्रभाव सर्जकमा पर्ने गर्दछ । यसको परिणाम स्वरूप कृष्ण धरावासीद्वारा लिखित 'ग्रेट फल्स' उपन्यास सिर्जित भएको देखिन्छ । नेपाली साहित्यका विविध क्षेत्रमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अवस्था, कारण र प्रभावको अध्ययन गरी भाषिक सम्प्रेषण तथा बोधगम्यतामा सघाउनु कोड मिश्रण अध्ययनको मूल उपयोगिता हो । बहुभाषिक समाज र त्यसमा रहेका पाठकको समय सापेक्ष मनोविज्ञानलाई आत्मसात् गर्दै नेपाली साहित्यमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण गरिएको देखिन्छ ।

'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणको अध्ययन शीर्षकको अध्ययनले उक्त उपन्यासमा भाषिक तत्त्वका आधारमा कोड मिश्रणको अध्ययन र कोड मिश्रणको मतावलीबाट प्राप्त कारणहरूलाई व्याख्या विश्लेषण गरी निष्कर्ष प्रस्तुत गरिएको छ । यस अध्ययनको उपयोगितालाई निम्नानुसार बुँदागत रूपमा उल्लेख गरिएको छ :

- नेपाली साहित्यिक क्षेत्रमा कोड मिश्रणको प्रभावबारे थाहा पाउनु,
- उच्च बौद्धिक र सहरिया पाठकप्रति लक्षित गरी सरल र सहज प्राञ्जल्य र बोधगम्य कोडहरूको मिश्रण गर्न,

- कृतिलाई उचाइमा पुऱ्याउन तथा उच्च कोटिको बनाउन,
- नेपाली साहित्यलाई समय सापेक्ष स्थापित गर्नु,
- विषयवस्तुको प्रस्तुति र अभिव्यक्तिलाई प्रभावकारी बनाउन,
- कोड मिश्रणका कारणले उत्पन्न हुने विविध समस्याप्रति लेखक तथा सर्जकलाई सचेत गराउन,
- कोड मिश्रणका बारेमा अनुसन्धान गर्न चाहाने जिज्ञासु, पाठक, लेखक, विद्यार्थी, शिक्षक, प्राध्यापक आदि जो कोही अनुसन्धातालाई यो अध्ययन अत्यन्त उपयोगी सावित हुनेछ ।

सन्दर्भ सामग्री सूची

- अधिकारी, उमेश (२०७०), *सुकरातको डायरी उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।
- अधिकारी, हेमाङ्गराज (२०६७), *सामाजिक र प्रायोगिक भाषाविज्ञान* (पाँचौं संस्क.), काठमाडौं : रत्न पुस्तक भण्डार ।
- अधिकारी, हेमाङ्गराज र भट्टराई बट्टी विशाल (२०७१), *प्रयोगात्मक नेपाली शब्दकोश*, काठमाडौं : विद्यार्थी प्रकाशन प्रा.लि. कलम पोखरी, काठमाडौं ।
- आचार्य, इन्द्रा (२०७१), *किशोरावस्थाका युवायुवतीहरूले नेपाली भाषामा गर्ने अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।
- आचार्य, माधवप्रसाद र गौतम, रामप्रसाद (२०६३), *सामाजिक भाषाविज्ञान तथा मनोभाषाविज्ञान* (दो.सं.), काठमाडौं : दीक्षान्त प्रकाशन ।
- कार्की, दीपक (२०७२), *छापामारको छोरो कथा सङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।
- खत्री, कृष्णबहादुर (२०७२), *सरुभक्तका नाटकमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।
- गौतम, देवीप्रसाद, ओम्हा, रामनाथ र सुवेदी, सखिशरण (२०६९), *सामान्य भाषा विज्ञान* (दो.सं.), काठमाडौं : पिनाकल पब्लिकेसन प्रा.लि. ।
- घिमिरे, वासुदेव (२०६५), *सामाजिक भाषा विज्ञान*, काठमाडौं : वाङ्मय प्रकाशन तथा अनुसन्धान केन्द्र ।
- ठकुरी, खड्गचन्द्र जङ्ग सेन (सन् २०१२), *इङ्लिस कोड मिक्सिड इन द नेपाली समाचारपत्र डेल्ली*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, अङ्ग्रेजी भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

ढकाल, भवानीप्रसाद (२०६९), *अन्तर्मनको यात्रा, संसमरणात्मक कृतिमा अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

तिवारी, भोलानाथ (२००१), *भाषाविज्ञान*, इलाहाबाद : किताब महल ।

थापा, दिनबहादुर (२०६९), *समाज भाषाविज्ञान*, काठमाडौं : सी.एन. अफसेट प्रेस ।

धरावासी, कृष्ण (२०७२), *ग्रेट फल्स*, काठमाडौं : पैरवी बुक हाउस ।

न्यौपाने, टड्क प्रसाद र अन्य (२०६७), *सामान्य भाषाविज्ञान*, काठमाडौं : सनलाइट पब्लिकेसन ।

पुजारा, अम्मरबहादुर (२०७३), *समर लभ उपन्यासमा रहेका अङ्ग्रेजी भाषिक कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

पौडेल, गोपाल (२०७०), *सलिजो उपन्यासमा प्रयुक्त कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

बन्धु, चूडामणि (२०७०), *अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन लेखन (पाँ.सं.)*, काठमाडौं : रत्न पुस्तक भण्डार ।

बराल, परमेश्वर (सन् २००५), *कोड मिक्सड इन नेपाल सिनेमा : अ डिस्क्रिप्टिभ, स्टडी*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, अङ्ग्रेजी भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

बस्नेत, बद्रिका (२०७१), *कान्तिपुर पत्रिकाको विज्ञापन खण्डमा प्रयुक्त शब्दभण्डार तथा कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

भण्डारी, पारसमणि, ओझा, रामनाथ र अर्याल, डोलराज (२०७१), *भाषिक अनुसन्धान विधि*, काठमाडौं : पिनाकल पब्लिकेसन ।

भण्डारी, पारसमणि र पौड्याल, सालिकराम (२०७२), *सामाजिक भाषाविज्ञान र मनोभाषाविज्ञान (चौथो संस्क.)*, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।

राई, राजु (२०७१), *फोसिल कथासङ्ग्रहमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको अध्ययन*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

रेग्मी, उमेशराज (सन् २००६), *द मिक्सिड अफ इङ्लिस कोड इन नेपाली पब्लिक स्पिकिङ्ग*, स्नातकोत्तर शोधपत्र, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, अङ्ग्रेजी भाषा शिक्षा विभाग, त्रि.वि., कीर्तिपुर ।

परिशिष्ट क मतावली

आदरणीय प्राध्यापक/लेखक/शिक्षक/पाठक ज्यू,

प्रस्तुत मतावली स्नातकोत्तर चौथो सत्रको नेपा.शि. (५४४) पाठ्यांशको अनुसन्धानात्मक उद्देश्य पुरा गर्ने प्रयोजनका लागि 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा प्रयुक्त अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणको विषयमा प्राध्यापक, लेखक र पाठकका अभिमत लिन प्रस्तुत गरिएको छ । यो अनुसन्धान आदरणीय गुरु प्रा.डा. पारसमणि भण्डारीको प्राज्ञिक निर्देशनमा रही अगाडि बढेको छ । यस अनुसन्धान कार्यलाई अगाडि बढाउनका निम्ति यहाँको रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

शोधार्थी
भ्रमक पोखेल

नाम..... ठेगाना.....

संलग्नता : .....

प्रस्तुत मतावली 'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रणका कारणहरूमा आधारित रहेको छ । ती कारणहरू मध्ये तपाईं सहमत हुनु भएका कारणहरूमा रेजा (√) चिह्न लगाउनु होस् :

क्र.सं.	'ग्रेट फल्स' उपन्यासमा अङ्ग्रेजी कोड मिश्रण हुनुका कारणहरू	प्रतिक्रिया
१	समय सापेक्ष अङ्ग्रेजी भाषाको विश्वव्यापी प्रभाव बढ्दै गएकोले	
२	उच्च बौद्धिक र सहरिया पाठकप्रति लक्षित हुनु	
३	सूचना, सञ्चार र प्रविधि आदि क्षेत्रका शब्दहरू नेपाली भाषाले मात्र परिपूर्ति गर्न नसक्नु	
४	पाश्चात्य संस्कृतिको मोह नेपाली साहित्यमा बढ्दै जानु	
५	भाषिक सम्प्रेषणलाई सरल, सहज, प्राञ्जल्य र बोधगम्य बनाउन	
६	बहुभाषिक समाजको प्रभाव	
७	कृतिलाई उच्च कोटिको बनाउन	
८	नेपाली साहित्यलाई समय सापेक्ष स्थापित गर्न	
९	नेपाली भाषामा भन्दा अङ्ग्रेजी भाषामा विषयवस्तुको अभिव्यक्ति प्रभावकारी हुने भएकाले	
१०	लक्षित पाठकको अपेक्षा र समयअनुसार अङ्ग्रेजी भाषाको माग सम्बोधन गर्न	

परिशिष्ट (ख)

विषय क्षेत्रका आधारमा प्रयुक्त शब्दको पहिचान

सञ्चार	सिरियल	नाप/तौल	टर्मिनल
अनलाइन		डेसिबल	ट्याक्सी
अपलोड	शिक्षा	फिट	ट्रली
अफलाइन	अलजेब्रा	साइज	ड्राइभर
आइफोन	कलेज	हाफ	ड्राइभिड
इन्टरनेट	क्याम्पस	पेसा	पार्किङ
इमेल	जिपिएस	ड्युटी	प्लेन
एफएम	प्राइमरी	इन्जिनियर	प्लेटफर्म
एयरपोर्ट	बी.ए.	युएस आर्मी	फ्लाइट
कम्प्युटर	मास्टर	पुलिस	ब्रेक
कम्प्युनिकेसन	रिडर		भ्यान
किबोर्ड	स्कूल	व्यापार/व्यवसाय	मेट्रो
क्यामेरा	लेक्चर	कप	लाइसेन्स
च्याट	हाइस्कूल	पलड	साइकल
टिभी		प्लेट	स्टेरिड
ट्याग	स्वास्थ्य	फ्रिज	स्टेसन
डायल	डाइबिटिज	सपिड सेन्टर	हर्न
डिलिड	डाक्टर	होटल	ट्विलचियर
नेट	डिप्रेसन		
प्रोजेक्टर	नर्स	नाता/सम्बन्ध	खेलकुद
फिल्म	माइग्रेन	अडकल	मेडल
फेसबुक		पार्टनर	स्पोर्टस
फोन	वाणिज्य/अर्थ	ममी	टिम
फ्लाइट	डलर	मिस	
भाइबर	बजेट	म्याडम	कार्यालय
मिनट	बैङ्क	फ्यान	अफिस
मेल	ट्रान्जिट		इन्टरभ्यु
मोबाइल	रेमिट्यान्स	यातायात	कम्पनी
म्युजिक		एयरलाइन्स	पेन्सन
युट्युब	वनस्पति	कार	म्यानेजर
रेडियो	कफी	टिकट	रिसेप्सनिस्ट
सिडी		टिटी	रेकर्ड

रिडायर्ड	आइरन	डिम्पल	रिम्यारिज
	इन्टरभ्यु	डिस्टर्ब	लबी
खाद्यान्न	इस्टर	म्युजियम	विकेन्ड
कर्नफल्याक्स	एएनए	पार्क	समर
बिस्कुट	एनआरएन	पावर	सरप्राइज
ब्रेड	कन्ट्रोल	पोज	सरी
स्टोर	केमार्ट कोल्स	पोस्टर	सिनेटर
स्न्याक्स	क्लिक	प्रोग्राम	सेमिनार
भाषा	क्यालेन्डर	प्लक	सेल्सियस
अङ्ग्रेजी	क्लोरेस्ट्रोल	प्लिज	स्टाट
	गेट	फ्रेज	स्टेज
धर्म/संस्कृति	ग्रिनकार्ड	बङ्कर	स्टोर
क्रिसमस	ग्लोबस	बोर्डर	स्टिमर
बुद्धिष्ट	ट्रङ्क	व्याग	युनिक
	ट्रान्सलेट	व्यानर	हलोइन
अन्य	ट्यास	माइन्ड	
अस्कोट	डिभोर्स	रिड	